

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

**Vliv strukturálních fondů EU na rozvoj vybrané municipality
(na příkladu města Mladá Boleslav)**

Bc. Jana Bartoníčková

**Diplomová práce
2010**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana BARTONÍČKOVÁ**

Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**

Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**

Název tématu: **”Vliv strukturálních fondů EU na rozvoj vybrané municipality (na příkladu města Mladá Boleslav)”**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Regionální rozvoj
2. Politiky hospodářské a sociální soudržnosti a její nástroje
3. Strategické a rozvojové dokumenty města Mladá Boleslav
4. Strukturální fondy EU jako finanční zdroj pro město Mladá Boleslav

Rozsah grafických prací: —
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

ADAMČÍK, S. Zdroje teorie regionální politiky a regionálního rozvoje. 1. vyd. Ostrava : VŠB - Technická univerzita Ostrava, 1997. 131 s. ISBN 80-7078-432-6.

KOLEKTIV AUTORŮ. Abeceda fondů EU 2007-13.MMR ČR: Odbor evropských fondů, 2007.

Statutární město Mladá Boleslav [online]. Dostupné na WWW: <http://www.mb-net.cz/>.

Centrum pro regionální rozvoj [online]. Dostupné na WWW: <http://www.crr.cz/>.

Fondy evropské unie [online]. Dostupné na WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>. VITURKA, M. Regionální ekonomie II. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2000. 91 s. ISBN 80-210-2257-4.

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D.
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání diplomové práce: 25. června 2009

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2010

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

Ing. Robert Baťa, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. srpna 2009

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 25. 6. 2010

Jana Bartoníčková

Poděkování:

Na tomto místě bych chtěla poděkovat doc. Ing. arch. Vladimíře Šilhánkové, Ph.D. za cenné připomínky a odborné vedení při zpracovávání diplomové práce a panu Ing. Jiřímu Beránkovi za poskytnuté informace.

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá regionální politikou na úrovni Evropské unie a České republiky. V rámci regionální politiky EU jsou zde popsány její nástroje – strukturální fondy, principy a cíle programového období 2007 - 2013. V rámci České republiky se práce zabývá operačními programy, ze kterých může územní samospráva čerpat finanční prostředky. Závěr práce je zaměřen na Mladou Boleslav a její využívání možností v čerpání finančních prostředků z EU.

KLÍČOVÁ SLOVA

Strukturální fondy, Regionální rozvoj, Regionální politika, Evropská unie, Česká republika, principy EU.

Title

The influence of the structural funds of the European Union on the regional development of a chosen municipality (demonstrated on the example of the town of Mladá Boleslav)

Annotation

This dissertation deals with the topic of a regional politics on the level of the European Union and the Czech Republic. The means of this politics are described within the framework of the regional politics of the European Union. These include the structural funds, principles and objectives of the time-pattern of 2007-2013. Within the scope of the Czech Republic, it deals with the operational programmes which can a local municipality draw financial resources from. The conclusion of this dissertation is aimed at Mladá Boleslav and its usage of the possibilities within the area of drawing financial resources from the European Union.

Keywords

Structural funds, regional development, regional politics, the European Union, the Czech Republic, Principles.

Obsah

Úvod	9
1 Regionální politika	11
1.1 Definice regionálního rozvoje a regionu	12
1.2 Regionální politika v ČR	13
1.2.1 Historický vývoj	13
1.2.2 Regionální politika ČR dnes.....	13
1.2.3 Legislativa regionální politiky v ČR	14
1.3 Regionální politika v EU	16
1.3.1 Principy regionální politiky	17
1.3.2 Vymezení regionů pro uplatňování regionální politiky.....	18
1.3.3 Členění České republiky.....	19
1.4 Cíle v období 2007 – 2013.....	20
2 Nástroje regionální politiky.....	22
2.1 Strukturální fondy	22
2.1.1 Evropský fond regionálního rozvoje	23
2.1.2 Evropský sociální fond	25
2.1.3 Fond soudržnosti	25
3 Strategické dokumenty regionální politiky	27
3.1 Strategické obecné zásady Společenství.....	27
3.2 Národní rozvojový plán ČR 2007 – 2013	27
3.3 Národní strategický referenční rámec	29
3.4 Operační programy pro ČR	29
4 Možnosti čerpání finančních prostředků pro územní samosprávu.....	32
4.1 Tematické operační programy	32
4.1.1 OP Doprava	32
4.1.2 OP Životní prostředí	33
4.1.3 OP Podnikání a inovace.....	34
4.1.4 OP Výzkum a vývoj pro inovace.....	35
4.1.5 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost.....	35
4.1.6 OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost.....	36
4.1.7 Integrovaný operační program	36
4.1.8 OP Technická pomoc	37
4.2 Regionální operační program Střední Čechy.....	38
4.2.1 Regionální rada.....	38
4.2.2 Přehled prioritních os a oblastí podpory.....	39

4.2.3	Finanční plán 2007 – 2013	41
5	Závěr teoretické části	43
6	Mladá Boleslav a její strategické a rozvojové dokumenty.....	44
6.1	Mladá Boleslav	44
6.2	Strategické a plánovací dokumenty	46
6.2.1	Strategický plán	46
6.3	Integrovaný plán rozvoje města	46
6.3.1	Přehled prioritních projektů města pro IPRM	47
6.4	IPRM a IOP	49
6.5	Zrealizované projekty 2004 - 2006.....	50
6.5.1	ČOV.....	50
6.5.2	Obnova vozového parku v Mladé Boleslavi	51
6.5.3	Komunitní plán sociálních služeb	51
6.5.4	Přestavba a modernizace Krajířovy ulice	52
6.5.5	Rekonstrukce komunikace na Karmeli a Komenského náměstí	52
6.5.6	Shrnutí	53
6.6	Připravované projekty	54
6.6.1	Revitalizace Staroměstského náměstí.....	54
6.6.2	Revitalizace lokality Ptácká	55
6.6.3	Revitalizace parků	56
6.6.4	Obnova vozového parku.....	56
6.6.5	Revitalizace lokality Nového parku	56
6.6.6	Revitalizace oblasti ulice Jana Palacha – Interma.....	57
6.6.7	Regenerace bytového fondu	57
6.6.8	Shrnutí	58
7	Závěr praktické části	59
	Závěr.....	61
	Seznam literatury	62
	Seznam obrázků.....	64
	Seznam tabulek.....	64
	Seznam grafů	64
	Přílohy	65

Úvod

Česká republika vstoupila do EU dne 1. 5. 2004 a tím se stala plnohodnotným členem EU s právem podílet se na společných politikách, mj. i na politice hospodářské a sociální soudržnosti. Cílem této politiky je snižování rozdílů v úrovni rozvoje regionů jednotlivých členských zemí, a tím se ČR otevřela možnost čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů na rozvoj svého státu. Ve zkráceném programovém období (2004 – 2006), zkrácené kvůli datu přistoupení, měla ČR k dispozici 2,63 mld. EUR. Dne 1. 1. 2007 začalo v EU nové programové období, trvající 7 let – tj. do roku 2013, které pro ČR znamená mnoho příležitostí. Vzhledem ke stálému rozšiřování EU to pro ni znamená historicky nejvýznamnější etapu pro čerpání finančních prostředků z fondů EU. ČR má k dispozici **26,7 miliard €**, což je zhruba **752,7 miliard Kč** (tedy cca 63,5 % státního rozpočtu ČR roku 2010). Pro úspěšné čerpání musí náš stát přidat navíc přibližně 132,83 mld. Kč z národních zdrojů na spolufinancování projektů, jelikož Evropská unie financuje maximálně 85 % způsobilých výdajů. Celkově EU vyčlenila v rámci nového sedmiletého období (finanční rámec) na pomoc chudším regionům 308 miliard EUR.

Tématem této diplomové práce s názvem „Vliv strukturálních fondů EU na rozvoj vybrané municipality (na příkladu města Mladá Boleslav)“ je problematika regionálního rozvoje města za pomoci strukturálních fondů.

Podnětem pro zpracování této tematiky byl fakt, že se v současné době hodně využívá fondů EU pro spolufinancování projektů, spadajících do kompetencí přesně definovaných cílů, potažmo fondu, ze kterého budou finanční prostředky vyplaceny.

Stejně jako v EU patří regionální politika k významným politikám i v České republice. Regionální politika je uplatňována jak na státní úrovni, tak na úrovni krajů a místních samospráv. Jejím hlavním cílem je zmírňovat rozdíly mezi jednotlivými regiony.

Spolu s regionální politikou souvisí i pojem regionální rozvoj, který označuje snahu místních aktérů zlepšit úroveň v území ať už po stránce sociální, ekonomické, environmentální nebo celkové kvality života obyvatel.

Cílem teoretické části je vytvořit přehledné vyhodnocení uplatnitelnosti strukturálních fondů na úrovni středně velkých měst v ČR a cílem praktické části je zjistit na příkladu vybraného města Mladá Boleslav efektivitu při využívání finančních zdrojů ze strukturálních

fondů tj. kolik toto město předložilo projektů, na jaké projekty získaly finanční prostředky a jakým podílem se na nich EU spolufinancovala.

1 Regionální politika

Pod pojmem regionální politika si každý může představit něco jiného, neboť neexistuje žádné přesné vymezení tohoto pojmu. Každá definice svým způsobem říká, že základem regionální politiky je snižování rozdílů v úrovni jednotlivých regionů. Na následujících řádcích je uvedeno několik definic regionální politiky.

RP jako „součást státní politiky ovlivňující rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území státu nebo v jeho části. Zahrnuje opatření napomáhající jednak růstu stupně ekonomické aktivity v území, kde je vysoká nezaměstnanost a malé naděje na přirozený ekonomický růst, a na druhé straně opatření sloužící kontrole ekonomických aktivit v územích s nadměrným růstem“. Takto ji definoval ve výkladovém slovníku „Dictionary of Human Geography“ (Goodhal, B., 1987).

Jako „všechny veřejné intervence vedoucí ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností, resp. které se pokoušejí napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky pro dosažení dvou vzájemně závislých cílů - ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů“ ji definoval (Vanhove, N., Klaassen, L. H., 1987)¹.

Také ji lze definovat jako „soubor cílů, opatření a nástrojů, pomocí kterých má dojít ke snížení rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů (Žák, 2002).

V České republice je regionální politika chápána jako „soubor intervencí, zaměřených podle konkrétní situace státu a jeho regionů a podle očekávaných vývojových tendencí na podporu opatření vedoucích k růstu ekonomických aktivit a lepšímu územnímu rozložení v území a k rozvoji infrastruktury. Základní podmínkou je jasné definování priorit a koncentrace prostředků na tyto priority. Jejím významným cílem je konvergence regionů v rámci určitého územního celku a klíčovým znakem je její selektivnost, to znamená diferenciaci regionu, které výrazně zaostávají ve svém rozvoji za průměrem v míře, která je společensky uznána za nežádoucí“ (Strategie regionálního rozvoje ČR, 2007 – 2013)².

¹ KOL. AUTORŮ: *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Praha - CODEX Bohemia, s.r.o., 1998. ISBN 80-85963-69-8

² STEJSKAL, J., KOVÁRNÍK, J. : *Regionální politika a její nástroje*. Praha - Portál, s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7367-588-2

1.1 Definice regionálního rozvoje a regionu

Spolu s regionální politikou úzce souvisí i regionální rozvoj. Existuje celá řada definic regionálního rozvoje a regionu. Pár z nich bude uvedeno na následujících řádcích.

Region

- dle zákona č. 248/ 2000 Sb. O podpoře regionálního rozvoje, se regionem rozumí územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností, obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle tohoto zákona,
- region je území s definovanými prvky, v němž existuje specifická funkční a související infrastruktura a prosazuje se zájem na rozvoji regionu a na zlepšení blahobytu občanů (Skokan, 2003)

Rozvoj

- podle MMR je rozvoj definován jako růst socioekonomického a environmentálního potenciálu a konkurenceschopnosti regionů vedoucí ke zvyšování životní úrovně a kvality života jejich obyvatel. V tomto ohledu jde o dynamický a vyvážený rozvoj regionální struktury příslušného územního celku a jeho částí (regionů, mikroregionů) a odstraňování, popř. zmírňování regionálních disparit,
- rozvoj je představován komplexem procesů probíhajících v složitém systému regionu. Pro ovlivňování a řízení těchto procesů je nezbytný systémový přístup (Skokan, 2004)
- rozvoj má mnoho přívlastků, např. místní ekonomický, mnohorozměrný, regionální, ...

1.2 Regionální politika v ČR³

1.2.1 Historický vývoj

Regionální politika existovala už v letech 1945 – 1989, ale bohužel jí nebyla věnována pozornost. V letech 1990 – 92 vznikl zárodek pozdějšího CzechInvestu a byla tu jistá pozornost pro vstup zahraničních investic do ČR. Regionální politika se bohužel zaměřovala jen na podporu malých a středních podniků v problémových regionech. Ani se vznikem České republiky v roce 1993 se situace regionální politiky nezměnila, i nadále byla tato politika státu přehlížena. Změna přišla až po vzniku Ministerstva pro místní rozvoj ČR, v roce 1997, kdy byly zpracovány zásady regionální politiky zohledňující základní principy regionální politiky Evropské Unie. Regionální politika byla definována jako koncepční činnost státu, regionálních a místních orgánů, jejímž cílem je efektivní a vyvážený rozvoj celé republiky. Spolu se vznikem ministerstva byl vydán i zákon o podpoře regionálního rozvoje.

Na počátku nového tisíciletí došlo k evropské integraci a zazněly výzvy pro hospodářskou, potažmo i regionální politiku. Do popředí se dostalo hledání zdrojů dlouhodobého vysokého tempa ekonomického růstu a otázky investic, lidského kapitálu, inovací a institucionálního rámce.

Během příprav pro vstup České republiky do Evropské Unie byla objevena snaha, aby se regionální politika realizovala na centrální úrovni, v praxi to znamená nejnižšími články veřejné správy. Po vstupu státu do EU jsme se stali součástí tzv. společné regionální politiky, která usiluje o snížení hospodářských a sociálních rozdílů mezi různými oblastmi zemí a o podporu hospodářského a sociálního rozvoje regionů a to s důrazem na aktivování jejich nedostatečně využívaného hospodářského a sociálního potenciálu.

1.2.2 Regionální politika ČR dnes

ČR realizuje regionální politiku v kontextu evropské politiky soudržnosti pro podporu růstu a zaměstnanosti. Hlavním strategickým dokumentem regionální politiky v ČR je Strategie regionálního rozvoje ČR. Tato strategie byla v roce 2006 aktualizována pro rozvoj ČR na léta 2007 – 2013. Tato aktualizovaná verze obsahuje nové nařízení EU v oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

³ Zpracováno na základě STEJSKAL, J., KOVÁRNÍK, J.: Regionální politika a její nástroje. 1. vyd. Praha - Portál, s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7367-588-2

Strategie regionálního rozvoje ČR

- odvíjí se od Strategie udržitelného rozvoje ČR a v ekonomické části ze Strategie hospodářského růstu
- na národní úrovni v oblasti politiky soudržnosti navazuje na základní programový dokument Národní rozvojový plán a Národní strategický referenční rámec
- je v interakci s hlavními cíly resortních a krajských strategií a programů⁴

Cílem strategie je formulování témat a aspektů významných pro podporu regionálního rozvoje. SRR ČR tak představuje strategickou orientaci pro budoucí programy regionálního rozvoje na centrální i regionální úrovni

Česká republika provádí regionální politiku v rovině:

- státu – prostřednictvím ústředních orgánů státní správy a zvláštních státem nařízených institucí
- regionů – prostřednictvím územních samospráv, tj. krajů a obcí

1.2.3 Legislativa regionální politiky v ČR

Základním východiskem pro regionální politiku České republiky je článek 99 Ústavy České republiky, který vytváří ústavně právní základ pro existenci obcí a vyšších územních samosprávných celků. Dalším pramenem je ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, který zakotvil existenci 14 těchto celků s účinností od 1. 1. 2000. Klíčovými obecnými normami jsou zákony č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) a č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

Z hlediska věcného je zásadní zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (ve znění zákona č. 110/2007 Sb.), tzv. kompetenční zákon, který stanoví jako ústřední orgán ve věcech regionální politiky Ministerstvo pro místní rozvoj. V této oblasti ministerstvo:

- a) spravuje finanční prostředky určené k zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu
- b) koordinuje činnosti ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy při zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu, včetně koordinace financování těchto činností, pokud tyto prostředky přímo nespravuje,

⁴ WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J. a kol.: *Regionální rozvoj*. Praha, Linde Praha, a. s. 2008. ISBN 978–80– 7201–699-0

c) dále také zabezpečuje informační metodickou pomoc vyšším územním samosprávným celkům, městům, obcím a jejich sdružením a zajišťuje činnosti spojené s procesem zapojování územních samosprávných celků do evropských regionálních struktur.

Nosnou normou regionální politiky je zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, který specifikuje oblasti podpory regionálního rozvoje, vybrané nástroje a působnosti hlavních subjektů. Mnohá opatření jsou upravena také v zákoně č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání.

Pro vlastní realizaci regionální politiky jsou velmi důležitá usnesení vlády. K těm věcně nejbližším patří Zásady regionální politiky České republiky (usnesení č. 235/1998), Strategie regionálního rozvoje České republiky 2000-2006 (usnesení vlády č. 682/2000) a Strategie regionálního rozvoje České republiky pro léta 2007-2013 (usnesení vlády č. 560/2006). Z hlediska usměrňování rozvojových procesů je také důležitá Politika územního rozvoje České republiky (usnesení vlády č. 561/2006)⁵.

⁵ Metodická podpora regionálního rozvoje [cit. 2010-05-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/zakladni-legislativa-regionalni-politiky-v-cr.html>>

1.3 Regionální politika v EU

Regionální a strukturální politika zaujímá jedno z dominantních postavení v rámci celkové hospodářské politiky EU. Tato politika (též nazývána jako politika hospodářské a sociální soudržnosti) byla definována v roce 1988 na základě rozhodnutí spojit regionální politiku s částí sociální a zemědělské politiky v jedinou, jako reakce na kritiku nízké míry koordinace mezi nimi. Je koncipovaná jako tzv. komunitární (koordinovaná) politika. V praxi to znamená, že její samotná realizace spočívá na členských státech, zatímco koordinace a harmonizace spadá do nadnárodní působnosti (do působnosti orgánů Evropské unie).⁶

Regionální politika EU rozvíjí a sleduje činnosti, které vedou k posilování hospodářské a sociální soudržnosti v rámci všech zemí EU včetně kandidátských. Úsilí je zaměřeno především na snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony EU, tzn. že největší podpora směřuje do nejvíce strukturálně postižených regionů, ostrovů a venkovských oblastí členských zemí.

Politika soudržnosti je považována za jednu z nejvýznamnějších, a proto na ni připadá více než jedna třetina prostředků z celkového rozpočtu Unie.

Regionální politika v Evropské unii je prováděna na 3 úrovních⁷:

- na nadnárodní úrovni (regionální politika prováděná relativně nezávisle přímo EU)
- na národní úrovni (regionální politika uskutečňovaná jednotlivými členskými zeměmi, postupně však přejímající některá společná pravidla)
- na regionální úrovni (ve většině zemí, dlouhodobě posilována)

⁶ Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>

⁷ KOL. AUTORŮ: *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. vyd. Plzeň - Aleš Čeněk, s.r.o., 2004. 447s. ISBN 80-86473-80-5

1.3.1 Principy regionální politiky

Regionální politika a využívání strukturálních fondů vychází z následujících principů⁸:

a) principu programování:

- pomoc je namířena do nejméně rozvinutých regionů a je realizována formou víceletých a víceoborových programů, pro které se zpracovávají programové dokumenty
- výsledkem je vzájemně integrovaný programový celek realizovaný v dlouhodobějším horizontu

b) principu koncentrace (zásada koncentrace úsilí)

- smyslem tohoto principu je, že soustřeďuje největší prostředky do regionů s nejvážnějšími problémy, které jsou určeny pouze na předem definované cíle
- výhody plynoucí z koncentrace jsou mimo větší efektu a větší viditelnosti také snadnější a přehlednější monitorování a kontrola

c) principu partnerství (komplementarity)

- při poskytování peněžní pomoci z ES se vyžaduje také aktivní spolupráce jak samotných příjemců pomoci ve všech fázích a na všech úrovních procesu, tak i dalších subjektů (jmenovaných členským státem) - regionálních, místních orgánů a jiných příslušných veřejných orgánů, hospodářských a sociálních partnerů a dalších
- uplatňuje se zde zásada subsidiarity na příslušné územní úrovni, přičemž celková odpovědnost zůstává na členském státě
- také se respektuje zásada rovnoprávnosti mezi muži a ženami, na niž se v rámci celého Společenství klade velký důraz

d) principu adicionality (doplňkovosti)

- princip říká, že poskytnuté finanční prostředky z ES mají doplňovat prostředky ze strany příjemce pomoci
- tento princip dává důraz na finanční zainteresování členského státu a jeho orgánů, což má vést k vyšší efektivnosti a zodpovědnosti při využívání poskytnutých prostředků

⁸ WOKOUN, R.: *Česká regionální politika v období vstupu do EU*. 1 vyd. Praha: Oeconomica, 2003. 328s. ISBN 80-245-0517-7

e) principu monitorování a vyhodnocování

- jedná se o průběžné sledování a vyhodnocování efektivnosti využívání prostředků ze zdrojů ES, a to ve všech fázích procesu z hlediska věcného i finančního
- existují 3 druhy hodnocení:
 - předběžné hodnocení (ex ante)
 - střednědobé hodnocení (interim)
 - následné hodnocení (ex post)

1.3.2 Vymezení regionů pro uplatňování regionální politiky

NUTS, nebo-li nomenklatura územních statistických jednotek (z francouzského Nomenclature des unités territoriales statistiques), byla vytvořena v roce 1988 Evropským úřadem pro statistiku (EUROSTAT) k jednotné a konzistentní struktuře územního srovnávání a distribuci prostředků. Mohou zahrnovat jednu nebo více územně správních jednotek v rámci státu. Pro strukturální politiku, přesněji pro systém cílů, jsou nejdůležitější jednotky NUTS úrovně II a III, které jsou klíčem k zařazování regionů pod jednotlivé rozvojové programy (cíle).⁹

Na jejím základě jsou dle počtu obyvatel definovány tři hlavní úrovně regionálního členění území.

Tabulka 1 - Členění území dle počtu obyvatel

Úroveň	Doporučený minimální počet obyvatel	Doporučený maximální počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Kromě tří úrovní NUTS ještě existují dvě nižší úrovně územněsprávního statistického členění, které však již nejsou určující pro rozdělení prostředků z fondů EU. Jedná se o tzv. místní administrativní jednotky (LAU).

⁹ Dostupný z WWW: < <http://www.EURoskop.cz/40542/clanek/regionalni-a-strukturalni-politika-evropske-unie/>>

1.3.3 Členění České republiky

Česká republika byla před vstupem do Evropské unie dělena na kraje odpovídající úrovni NUTS III, avšak po vstupu musela zavést mezi stát (NUTS I) a kraje (NUTS III) ještě jeden stupeň členění odpovídající úrovni NUTS II: regiony soudržnosti – viz obrázek 1. Právě na úroveň NUTS II je totiž směřována podpora z fondů EU v cíli Konvergence a částečně též Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Tabulka 2 - NUTS v ČR

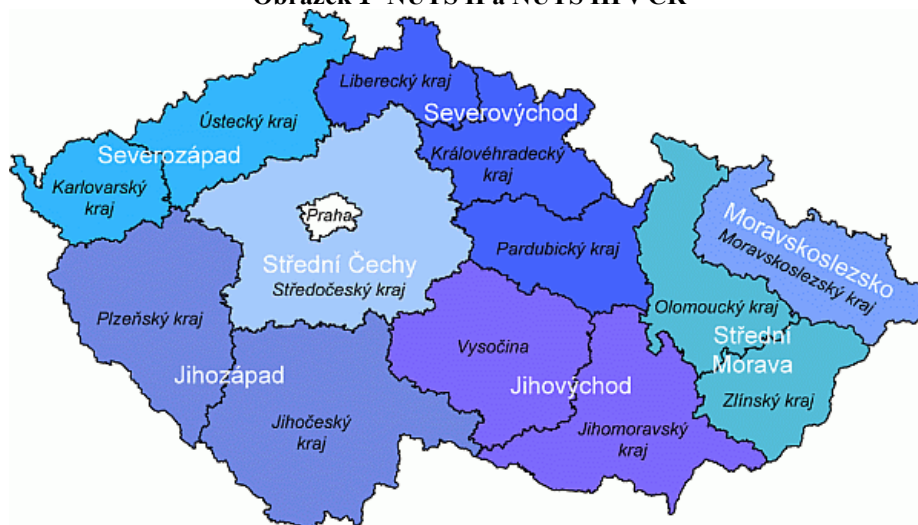
Úroveň	Název	Počet jednotek
NUTS I	Stát	1
NUTS II	Regiony soudržnosti	8
NUTS III	Kraje	14
LAU I či NUTS IV	Okresy	76+15 pražských obvodů
LAU II či NUTS V	Obce	6249

Pramen: < <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika> >

Z tabulky je patrné, že se Česká republika rozděluje na NUTS I – V. K jednotlivým úrovním je přiřazen název a počet jednotek spadající do konkrétní úrovně.

Regiony soudržnosti se dále člení:

Obrázek 1- NUTS II a NUTS III v ČR

Pramen: < <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika> >

1.4 Cíle v období 2007 – 2013

Stejně jako v předcházejícím období (2004 – 2006) sleduje regionální politika tři cíle¹⁰, které se ale liší svým obsahem. K jejich dosažení má v evropském střednědobém rozpočtovém rámci prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti vyčleněno 308 041 000 000 EUR (přibližně 8 686,8 mld. Kč).

V tomto období se České republice nabízí až 26,69 mld. EUR, přibližně 752,70 mld. Kč, které může čerpat z fondů EU. Jelikož Evropská unie financuje maximálně 85 % způsobilých výdajů, musí Česká republika z národních zdrojů spolufinancovat projekty v přibližné výši 132,33 mld. Kč.

Cíl 1 – Konvergence:

- je určen k urychlení hospodářské konvergence nejméně rozvinutých regionů (regionů na úrovni NUTS II s hrubým domácím produktem (HDP) na obyvatele nižším než 75 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii) zemí EU
- dále jsou k čerpání z tohoto cíle způsobilé státy, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je nižší než 90 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii
- tento cíl je financovaný z ERDF, ESF a FS a v České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. m. Prahy
- částka pro cíl Konvergence pro ČR - 25, 88 mld. EUR

Cíl 2 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost:

- týká se regionů, které nespádají pod cíl Konvergence
- podporuje regiony na úrovni NUTS II nebo NUTS I, které přesahují limitní ukazatele pro zařazení do cíle Konvergence
- klíčová role tohoto cíle je, aby se zabránilo novým nerovnováhám objevujícím se v neprospěch regionů, které by jinak trpěly následky nepříznivých sociálně ekonomických faktorů a neměly by dostatek prostředků na státní podporu
- tento cíl je financovaný z ERDF a ESF a v České republice pod něj spadá Hl. m. Praha
- pro ČR na tento cíl bylo uvolněno - 419,09 mil EUR

¹⁰ PROVAZNÍKOVÁ, R.: *Financování měst, obcí a regionů*. 1.vyd. Praha – Grada Publishing, a.s., 2007. 280s. ISBN 978-80-247-2097-5

Cíl 3 – Evropská územní spolupráce

- je zaměřen na zintenzivnění spolupráce na třech úrovních:
 - příhraniční spolupráci regionů NUTS III realizovaná prostřednictvím společných programů
 - spolupráce na nadnárodní úrovni
 - meziregionální spolupráce ve formě vytváření sítí pro spolupráci a výměnu zkušeností v rámci celé Evropské unie
- tento cíl je financovaný z ERDF a v České republice pod něj spadají všechny regiony
- částka pro cíl Evropská územní spolupráce je 389,06 mil. EUR

V následující tabulce je znázorněno, kolik EU vyčlenila finančních prostředků pro jednotlivé cíle pro všech 27 členů a kolik z prostředků získá ČR.

Tabulka 3 - Přehled cílů a uvolněných prostředků na období 2007-2013

CÍL	Fondy pro EU-27		pro ČR	
Cíl 1	283,00 mld. EUR (cca 7 082,80 mld. Kč)	81,54%	25,88 mld. EUR (cca 730,00 mld. Kč)	96,98%
Cíl 2	54,96 mld. EUR (cca 1 385,40 mld. Kč)	15,95%	419,09 mil. EUR (cca 11,73 mld. Kč)	1,56%
Cíl 3	8,72 mld. EUR (cca 218,55 mld. Kč)	2,52%	389,05 mil. EUR (cca 10,97 mld. Kč)	1,46%
CELKEM	347,00 mld. EUR (cca 8 686,80 mld. Kč)	100,00%	26,69 mld. EUR (cca 752,70 mld. Kč)	100,00%

Pramen: < <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU> >

Z této tabulky je patrné, že ČR použije nejvíce peněžních prostředků na cíl 1 – Konvergence. Pro tento cíl je vyčleněno necelých 97% pomoci z EU, přičemž 17,14 mld. EUR připadne na strukturální fondy a zbytek – 8,819 mld. EUR na Fond soudržnosti. Přepočten byl uskutečněn na základě směného kurzu 1 EUR = 28,20 CZK.

Obrázek 2 - Cíle a fondy 2007-13

Cíle	Fondy		
Konvergence	EFRR	ESF	Fond soudržnosti
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	EFRR	ESF	
Evropská územní spolupráce	EFRR		

Obrázek znázorňuje, který fond jaké cíle podporuje. Fond soudržnosti podporuje pouze cíl 1, Evropský sociální fond podporuje cíl 1 a 2 a podpora z Evropského fondu pro regionální rozvoj je možná ve všech 3 cílech.

Pramen: <http://ec.EURopa.eu/regional_policy/policy/object/index_cs.htm>

2 Nástroje regionální politiky

Mezi základní nástroje regionální politiky patří dva strukturální fondy a Fond soudržnosti. Podrobněji budou rozebrány v kapitole 2.2.

Strukturální fondy jsou nástrojem politiky hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) k dosahování ekonomické a sociální soudržnosti (koheze) Evropské unie. Peníze z fondů EU jsou čerpány během několikaletého cyklu a na základě definování jasných cílů a priorit.¹¹

Prostředky z těchto fondů jsou určené na pomoc méně rozvinutým regionům, regionům potýkajícím se strukturálními problémy a na podporu adaptace a modernizace politik, systémů vzdělávání a odborné přípravy zaměstnanosti.

2.1 Strukturální fondy

Strukturální fondy představují pomoc pro chudší či jinak znevýhodněné regiony. Jedná se např. o venkovské a problémové městské oblasti, upadající průmyslové oblasti, oblasti s geografickým nebo přírodním znevýhodněním, jako například ostrovy, hornaté oblasti, řídké osídlené oblasti a pohraniční regiony.

Od 1. ledna 2007 začalo v Evropské unii nové programové období, se kterým přišly i změny týkající se strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

U strukturálních fondů došlo ke snížení ze čtyř strukturálních fondů (Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond, Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond a Finanční nástroj na podporu rybolovu) na dva (Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond). Zbylé fondy se transformovaly v Evropský rybářský fond a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a současně se staly součástí Společné zemědělské politiky.

Co se týče Fondu soudržnosti, tak ten se zapojil do systému programování strukturálních operací.

¹¹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/glosar/s>

2.1.1 Evropský fond regionálního rozvoje

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) vznikl v roce 1974 jako základní nástroj regionální politiky k financování strukturální pomoci prostřednictvím regionálních rozvojových programů zaměřených nanejvíce postižené oblasti a ke snižování meziregionálních nerovností. V současné době patří mezi nejvýznamnější strukturální fondy.

Jeho cílem je posilovat hospodářskou a sociální soudržnost v rámci Evropské unie vyrovnáváním rozdílů mezi regiony. EFRR financuje:

- přímé podpory na investice do podniků (zejména MSP) s cílem vytvořit udržitelná pracovní místa;
- infrastruktury související zejména s výzkumem a inovacemi, telekomunikacemi, životním prostředím, energetikou a dopravou;
- finanční nástroje (fondy rizikového kapitálu, fondy místního rozvoje apod.) na podporu regionálního a místního rozvoje a spolupráce měst a regionů;
- opatření technické pomoci.

ERDF může poskytovat prostředky v rámci tří nových cílů regionální politiky:

1. konvergence;
2. regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost;
3. evropská územní spolupráce.

Ad 1) Konvergence

V regionech, které spadají pod cíl „konvergence“, se Evropský fond pro regionální rozvoj zaměřuje na modernizaci a diverzifikaci hospodářských struktur a na zachování a vytváření udržitelných pracovních míst. Opatření financovaná EFRR se týkají těchto oblastí:

- výzkum a technologický rozvoj;
- inovace a podnikání;
- informační společnost;
- životní prostředí;
- prevence rizik;
- cestovní ruch;
- kultura;
- doprava;
- energetika;
- vzdělávání;
- zdraví.

Ad 2) Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Priority týkající se cíle „regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ lze rozdělit do tří skupin:

- ***inovace a znalostní ekonomika***: posilování regionálních kapacit v oblasti výzkumu a technologického rozvoje, stimulace inovací a podnikání a podpora finančního inženýrství, zejména pro podniky spojené se znalostní ekonomikou;
- ***životní prostředí a prevence rizik***: rehabilitace kontaminované půdy, stimulace energetické účinnosti, podpora čisté městské hromadné dopravy a vypracování plánů prevence a řízení přírodních a technologických rizik;
- ***přístup k službám obecného hospodářského zájmu v oblasti dopravy a telekomunikací.***

Ad 3) Evropská územní spolupráce

Pokud jde o cíl „evropská územní spolupráce“, EFRR se soustředí na tyto tři oblasti:

- rozvoj přeshraničních hospodářských a sociálních činností;
- navazování a rozvoj mezinárodní spolupráce včetně dvoustranné spolupráce mezi přímořskými regiony;
- zvyšování účinnosti regionální politiky prostřednictvím meziregionální spolupráce, vytváření sítí a výměny zkušeností mezi regionálními a místními orgány.

Evropský fond pro regionální rozvoj také věnuje zvláštní pozornost ***regionálním specifickým***. Snaží se řešit hospodářské, environmentální a sociální problémy ve městech. Zvláště se zaměřuje na oblasti s geografickým nebo přírodním znevýhodněním (ostrovní, horské nebo řídce osídlené regiony). Zvláštní podporu fond poskytuje též nejvzdálenějším regionům s cílem kompenzovat jejich odlehlost¹².

¹² Dostupný z WWW: < http://ec.EURopa.eu/regional_policy/funds/feder/index_cs.htm >

2.1.2 Evropský sociální fond

Evropský sociální fond založený v roce 1960 je nejstarší ze strukturálních fondů, jehož hlavním cílem je podpora opatření pro prevenci a boj s nezaměstnaností, rozvoj lidských zdrojů, rovné příležitosti pro muže a ženy, rozvoj hospodářské a sociální soudržnosti. Fond poskytuje finanční prostředky na Cíl 1 a Cíl 2.

ESF podporuje činnost členských států v těchto oblastech:

- přizpůsobování pracovníků a podniků: systémy celoživotního vzdělávání, navrhování a šíření inovačních forem organizace práce;
- přístup k zaměstnání pro uchazeče o zaměstnání, ekonomicky neaktivní osoby, ženy a migrující pracovníky;
- sociální začleňování znevýhodněných osob a boj proti diskriminaci na trhu práce;
- rozvoj lidského kapitálu prostřednictvím reforem vzdělávacích systémů a vytváření sítí vzdělávacích institucí.

ESF se zaměřuje na podporu *neinvestičních projektů*: např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, podpora začínajícím OSVČ, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání, zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky, zavádění a modernizace kombinované a distanční formy studia, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru¹³.

2.1.3 Fond soudržnosti

Fond soudržnosti byl zřízen v roce 1993 a na rozdíl od strukturálních fondů je určený na podporu rozvoje chudších **států**, nikoli regionů. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány **investiční** (infrastrukturní) **projekty**, projekty přesahující 10 miliónů EUR (příspěvek může dosáhnout 80-85% celkových výdajů), avšak jen se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava, řízení

¹³ Dostupný z WWW: < <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>

silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy) a ochranu životního prostředí. Pomoc z tohoto fondu je určena zemím, které mají HDP/1 obyvatele menší než 90% průměru EU. Podmínkou však je, že tyto státy vyvíjejí snahu k naplnění konvergenčních kritérií nutných pro členství v Evropské měnové unii. Od roku 1993 se to týká Řecka, Španělska, Portugalska a zemí, které přistoupily v roce 2004. Z hlediska objemu finančních prostředků z EU tvoří cca 1/3 z celé pomoci¹⁴.

Změny od 1.1.2007

- fond soudržnosti se zapojil do systému programování strukturálních operací
- finanční prostředky nebudou poskytovány na individuální projekty, ale obdobně jako v případě strukturálních fondů, na programové dokumenty vypracované na národní úrovni

¹⁴ MANDYSOVÁ, I.: *Evropská integrace*. 1.vyd. Pardubice – Univerzita Pardubice, 2006. 97s. ISBN 80-7194-842-X

3 Strategické dokumenty regionální politiky

V současném programovém období jsou hlavním dokumentem, podle něhož se realizuje politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS), Strategické obecné zásady Společenství (SOZS). V těchto zásadách jsou definovány úkoly, které politika HSS provádí. Každý členský stát vypracovává svůj Národní rozvojový plán (NRP) popisující hlavní rozvojové problémy své země. Jelikož nemusí vždy platit, že priority rozvoje státu odpovídají i prioritám celoevropské politiky soudržnosti dohodnutým všemi členskými státy EU na nadnárodní úrovni, musí se najít společný průnik NRP a SOZS.

Dokumentem představujícím soulad NRP a SOZS a vymezujícím tak podobu realizace politiky HSS na území členského státu je Národní strategický referenční rámec (NSRR).¹⁵

3.1 Strategické obecné zásady Společenství

Strategické obecné zásady Společenství (SOZS) jsou nejvyšším strategickým dokumentem pro realizaci politiky HSS na evropské úrovni, kde se definují hlavní priority této společné evropské agendy na období 2007–2013. Na základě SOZS si členské země s ohledem na vlastní priority vypracovávají Národní strategický referenční rámec (NSRR) popisující globální cíle a záměry, způsob řízení a koordinace politiky soudržnosti na jejich území.¹⁶

3.2 Národní rozvojový plán ČR 2007 – 2013

Národní rozvojový plán ČR 2007—2013 **definuje strategii rozvoje České republiky pro období 2007—2013**. Vychází z textů nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti, jeho strategie se opírá o klíčové evropské (Strategické obecné zásady Společenství) i domácí (Strategie udržitelného rozvoje, Strategie hospodářského růstu, Strategie regionálního rozvoje pro léta 2007—2013 a další platné resortní a regionální strategie) strategické dokumenty. Zajišťuje návaznost Strategických obecných zásad Společenství a národních strategických dokumentů tj. povinnosti vyplývající z textu. Prioritní osy a cíle NRP vycházejí z definované strategie a následně jsou promítnuty do struktury operačních programů. Národní rozvojový plán 2007—2013 dále popisuje nastavení systému

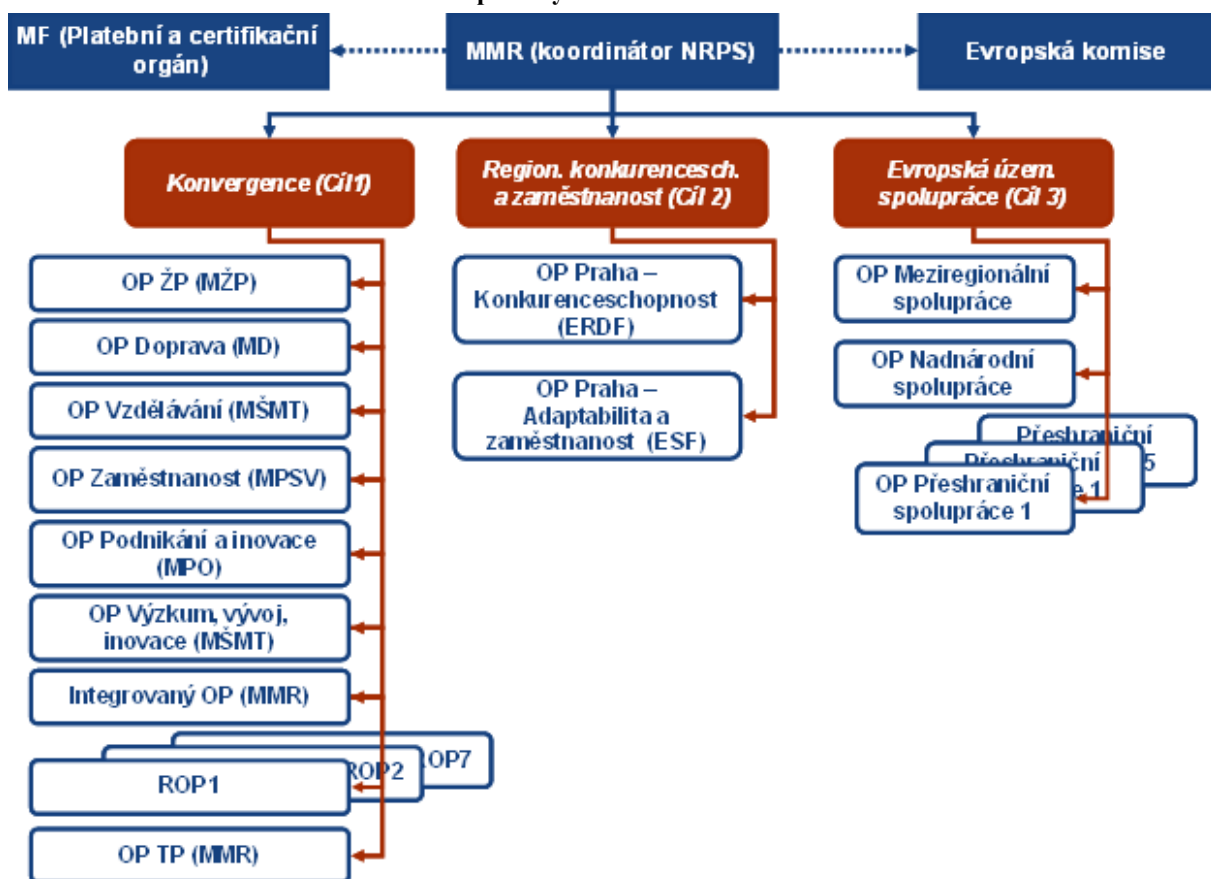
¹⁵ Strukturální fondy EU [online]. [cit. 2010-04-02] Dostupný z WWW: < <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU> >

¹⁶ Strukturální fondy EU [online]. [cit. 2010-04-02] Dostupný z WWW: < <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU> >

koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Klíčové body tohoto systému budou promítnuty do Národního strategického referenčního rámce.¹⁷

Globálním cílem NRP je přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU 25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva. Globální cíl NRP bude naplňován prostřednictvím 4 strategických cílů, které vycházejí ze zjištění analytické části NRP. Na jednotlivé strategické cíle NRP navazují čtyři prioritní osy, které se dále dělí na jednotlivé priority. Konkrétní podobu specifických cílů a jejich priorit uvádí následující schéma.¹⁸

Obrázek 3 – Cíle a priority v ČR v letech 2007- 2013

Pramen: < <http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2006/Narodni-rozvojovy-plan-CR-2007-2013--Budoucnost-pr>>

¹⁷ Národní rozvojový plán ČR 2007 – 13. Strukturální fondy [online] [cit. 2010-04-02] Dostupný z WWW: < <http://www.strukturalni-fondy.cz>>

¹⁸ Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. [cit. 2010-04-02] Dostupný z WWW: < <http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2006/Narodni-rozvojovy-plan-CR-2007-2013--Budoucnost-pr>>

3.3 Národní strategický referenční rámec

Národní strategický referenční rámec (NSRR) představuje základní programový dokument České republiky pro využívání fondů Evropské unie v období 2007-2013, který byl zpracován na základě definovaných cílů a priorit v NRP. Na jeho vzniku se podíleli zástupci ministerstev, územní samosprávy (kraje, zástupci Svazu měst a obcí), hospodářští a sociální zástupci, vzdělávací instituce a neziskový sektor. Přizváni byli i zástupci Českých a moravských výrobních družstev, Agrární komory a Akademie věd ČR. Národní strategický referenční rámec schvaluje EK. Český NSRR popisuje strategické cíle, způsob řízení a koordinace politiky HSS v České republice, představuje systém finančních toků fondů EU v ČR a představuje operační programy pro realizaci politiky HSS.

V jeho rámci bylo navrženo celkem 24 operačních programů, které jsou rozděleny mezi 3 cíle politiky HSS. Do cíle Konvergence spadá 7 regionálních operačních programů (ROP) pro regiony soudržnosti (NUTS II) a 8 tematických operačních programů. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost má k dispozici 2 operační programy a v rámci cíle Evropské územní spolupráce bylo vytvořeno 7 operačních programů přeshraniční spolupráce a 2 síťové OP.

3.4 Operační programy pro ČR¹⁹

Česká republika připravila pro využívání fondů EU celkem 24 operačních programů pro období 2007 – 2013. Programy jsou připraveny na základě definovaných cílů a priorit Národního strategického referenčního rámce ČR. Programy se dělí na tematické, regionální, programy pro Prahu a programy spadající pod Cíl 3 Evropská územní spolupráce. V období 2007-2013 se České republice nabízí až 26,69 mld. €, přibližně 752,70 mld. Kč, které může čerpat z fondů EU. Pro úspěšné čerpání musí náš stát přidat navíc přibližně 132,83 mld. Kč z národních zdrojů na spolufinancování projektů, jelikož Evropská unie financuje maximálně 85 % způsobilých výdajů.²⁰ Jednotlivé OP jsou znázorněny v tabulce č.1.

¹⁹ Zpracována na základě <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>>

²⁰ <http://www.EURoskop.cz/8640/10742/clanek/cr-a-strukturalni-fondy-v-letech-2007-2013/>

Tematické (sektorové) OP

- tyto OP jsou zaměřeny pro celou ČR, kromě hlavního města Prahy, která má svoje OP
- respektují i regionální rozměr

OP Praha

- tento program odráží specifické postavení hlavního města jako metropole a významné oblasti rozvoje, jejíž ekonomická úroveň převyšuje průměr EU
- cílem programu je zvýšení konkurenceschopnosti Prahy prostřednictvím odstranění rozvojových bariér a slabin regionu, zkvalitněním městského prostředí, zlepšení dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb a rozvoje inovace města a tím dospět ke zvýšení zaměstnanosti a hospodářského růstu

OP přeshraniční spolupráce

- jde o speciální regionální program zahrnující periferní, příhraniční subregiony a spolupráci se sousedními zahraničními regiony
- cílem programu je podpora hospodářské a sociální integrace prostřednictvím odstraňování přetrvávajících bariér a podporování jejich rozvojového potenciálu, kdy budou posilovány vzájemné hospodářské, společenské a kulturní vztahy, společenská péče o přírodní bohatství, rozvoj cestovního ruchu a budování flexibilního trhu práce

Regionální OP

- tyto programy jsou zpracovávány a implementované jako regiony soudržnosti, neboť kraje, jako součást regionů soudržnosti, mají zkušenosti s realizací Společného regionálního operačního programu
- programy se zaměřují na modernizaci infrastruktury, zlepšení prostředí pro malé a střední podniky, zvýšení podílu cestovního ruchu a zlepšení životních podmínek obyvatel měst a venkova s tím, že kraje jsou lépe schopny postihnout specifika regionů a příležitosti rozvoje²¹

²¹ STEJSKAL, J., KOVÁRNÍK, J.: Regionální politika a její nástroje. 1. vyd. Praha - Portál, s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7367-588-2

Jednotlivé programy se dále dělí na priority, které jsou uvedeny v následující tabulce a v tabulce je také přehled kolik na jednotlivé OP má ČR přislíbeno na roky 2007 – 2013 a do jakého cíle patří.

Tabulka 1 - Přehled OP 2007 -2013

CÍL 1		CÍL 2	CÍL 3
Tematické OP (OP -)	Region. OP (ROP II-)	OP - Praha	OP Přeshraniční spolupráce
Doprava	Severozápad	Konkurenceschopnost	ČR - Bavorsko
ŽP	Jihozápad	Adaptabilita	ČR - Polsko
Podnikání a inovace	Severovýchod		ČR - Rakousko
Výzkum a vývoj pro inovace	Jihovýchod		ČR - Sasko
Lidské zdroje a zaměstnanost	Střední Morava		ČR - Slovensko
Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Ostravsko		OP Mezuregionální spolupráce ²
Integrovaný operační program	Střední Čechy		OP Nadnárodní spolupráce ⁴
Technická pomoc			Síťový operační program ESPON 2013 ³
21,23 mld. EUR (cca 598,62 mld. Kč)	4,66 mld. EUR (cca 131,38 mld. Kč)		Síťový operační program INTERACT II ¹
CÍL 1: 25,89 mld. EUR (cca 730,00 mld. Kč)	CÍL 2: 0,42 mld. EUR (cca 11,73 mld. Kč)	CÍL 3: 0,39 mld. EUR (cca 10,95 mld. Kč)	
CELKEM 26,7 MLD. EUR (cca 752,68 mld. Kč)			
Poznámka:			
1 - všechny členské státy			
2- 1+Norsko a Švýcarsko			
3-2+Lichtenštejnsko, Island a kandidátské země EU			
4 - ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie a z nečlenských zemí část Ukrajiny			
<i>Pramen: vlastní zpracování, údaje z <http://www.strukturalni-fondy.cz/operacni-programy-2007-2013></i>			

4 Možnosti čerpání finančních prostředků pro územní samosprávu

Jak již bylo výše napsáno, ČR má vytvořeno pro současné programové období 24 operačních programů, které se dělí na tematické (sektorové), regionální a OP přeshraniční spolupráce. Mladá Boleslav může využívat tematické OP a regionální operační program Střední Čechy (ROP NUTS 2 Střední Čechy). Jednotlivé OP jsou popsány níže.

4.1 Tematické operační programy

Operační programy jsou popisovány podle toho, jakými finančními prostředky disponují, respektive podle pořadí pro ČR.

4.1.1 OP Doprava

Řídícím orgánem tohoto OP je *Ministerstvo dopravy ČR* a finanční prostředky jsou získávány z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti. O podporu mohou žádat Vlastníci a správci dotčené infrastruktury, vlastníci drážních vozidel a provozovatelé drážní dopravy, vlastníci překládacích mechanismů u multimodální dopravy.

Operační program Doprava je největším OP, který ČR má – na jeho konto bude z EU připsáno přes 5,7 mld. EUR. Je zaměřený na zkvalitnění infrastruktury a vzájemné propojenosti železniční, silniční a říční dopravy v rámci tzv. transevropských dopravních sítí (TEN-T). Jedná se tedy o infrastrukturu celostátního významu, v případě silniční infrastruktury jde o dálnice, rychlostní komunikace a silnice I. třídy. Z programu je také podporován rozvoj a modernizace pražského metra.

Program se dále dělí na 7 priorit:

- Modernizace železniční sítě TEN-T
- Výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T
- Modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T
- Modernizace silnic I. třídy mimo TEN-T
- Modernizace a rozvoj pražského metra a systémů řízení silniční dopravy v hl. m. Praze
- Podpora multimodální nákladní přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy
- Technická pomoc²²

²² *Operační program Doprava* [online] [cit. 2010-05-22] Dostupný z WWW: < <http://www.opd.cz/cz/Zakladni-informace> >

4.1.2 OP Životní prostředí²³

OP Životní prostředí má na starosti Ministerstvo životního prostředí ČR, které je řídicím orgánem a zprostředkujícím orgánem je Státní fond životního prostředí. O podporu z tohoto OP mohou žádat Obce, kraje, státní organizace a podniky, příspěvkové organizace a organizační složky obcí, krajů a státu, nestátní neziskové organizace, fyzické osoby, podnikatelé, společenství vlastníků jednotek, veřejné výzkumné instituce a další. Tento OP spadá pod Cíl 1 – Konvergence a stejně jako OP Doprava je financován z ERDF a FS. Finanční prostředky určené pro tento OP dosahují výše 4,92 mld. EUR a řadí se tak na druhé místo za OP Doprava. Výše podpory může dosahovat až 90 % způsobilých výdajů.

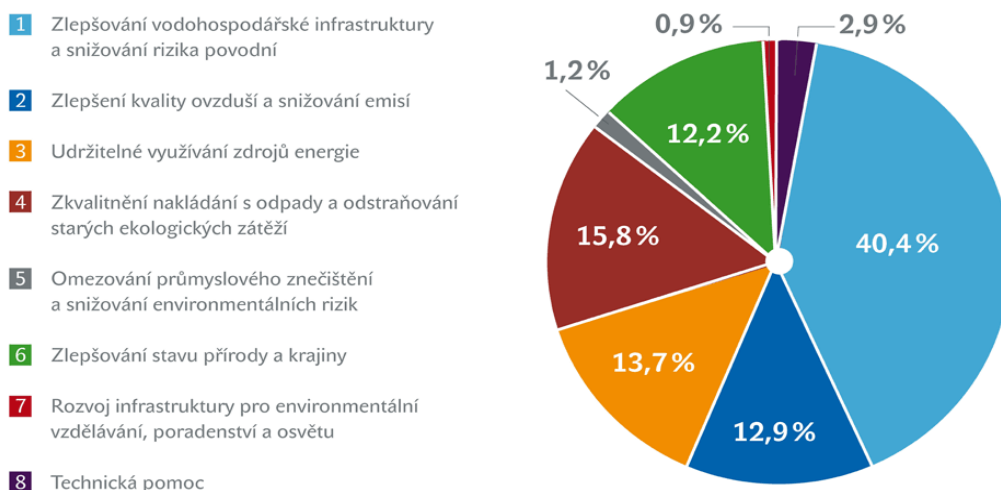
Cílem operačního programu je ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu trvale udržitelného rozvoje. Kvalitní životní prostředí je základem zdraví lidí a přispívá ke zvyšování atraktivity České republiky pro život, práci a investice, a podporuje tak naši celkovou konkurenceschopnost.

Prioritními osami jsou:

- 1 Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
- 2 Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí
- 3 Udržitelné využívání zdrojů energie
- 4 Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží
- 5 Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik
- 6 Zlepšování stavu přírody a krajiny
- 7 Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu
- 8 Technická pomoc

²³ *Operační program Životní prostředí* [online] [cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <
<http://www.opzp.cz/sekce/16/strucne-o-op-zivotni-prostredi/>>

Obrázek 4 - Podíl jednotlivých prioritních os OPŽP

Pramen: <<http://www.opzp.cz/sekce/16/strucne-o-op-zivotni-prostredi/>>

4.1.3 OP Podnikání a inovace²⁴

Operační program Podnikání a inovace (OPPI) je hlavním dokumentem *Ministerstva průmyslu a obchodu ČR*. O podporu z tohoto OP (respektive z ERDF, z kterého jsou prostředky čerpány) mohou žádat podnikatelé, sdružení podnikatelů, výzkumné instituce, vysoké školy a ostatní vzdělávací instituce, neziskové organizace, fyzické osoby, územní samosprávné celky a jimi zřizované a zakládané organizace, CzechInvest, CzechTrade.

OPPI navazuje na Operační program Průmysl a podnikání, který byl vyhlášen po vstupu České republiky do Evropské unie pro zkrácené programové období let 2004-2006 a je zaměřený na podporu rozvoje podnikatelského prostředí a podporu přenosu výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe. Podporuje vznik nových a rozvoj stávajících firem, jejich inovační potenciál a využívání moderních technologií a obnovitelných zdrojů energie. Umožňuje zkvalitňování infrastruktury a služeb pro podnikání a navazování spolupráce mezi podniky a vědeckovýzkumnými institucemi.

Program má 7 prioritních os, kterými jsou:

- 1. Vznik firem
- 2. Rozvoj firem
- 3. Efektivní energie
- 4. Inovace
- 5. Prostředí pro podnikání a inovace
- 6. Služby pro rozvoj podnikání
- 7. Technická pomoc

²⁴ OP Podnikání a inovace [online] [cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/oppi/>>

4.1.4 OP Výzkum a vývoj pro inovace²⁵

Operační program výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) spadá pod *Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* a je na něj vyčleněno z EU – z fondu ERDF přes 2 mld. EUR. O podporu si mohou říci veřejné a státní vysoké školy provádějící výzkum a vývoj, veřejné výzkumné instituce, výzkumné ústavy, právnické osoby, a další (konkrétní příjemci jsou vždy uvedeni v aktuální Výzvě).

OP je zaměřený na posilování výzkumného, vývojového a proinovačního potenciálu ČR, a to především prostřednictvím vysokých škol, výzkumných institucí a jejich spolupráce se soukromým sektorem. Podporuje vybavení výzkumných pracovišť moderní technikou, budování nových výzkumných pracovišť a zvyšování kapacity terciárního vzdělávání a je rozdělen na 5 priorit. Těmi jsou:

- Evropská centra excelence
- Regionální VaV centra
- Komercializace a popularizace VaV
- Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem a s přímým dopadem na nárůst lidských zdrojů pro výzkumné a vývojové aktivity
- Technická pomoc

4.1.5 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Operační program je spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a jeho prostřednictvím je možno financovat tzv. neinvestiční projekty. Řídícím orgánem programu je *Ministerstvo práce a sociálních věcí* a Ministerstvo vnitra ČR je zprostředkující orgán, který má na starosti veškeré úkoly spojené s příjmem, hodnocením, výběrem a realizací projektů.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost vymezuje osm základních věcných prioritních os, které pokrývají problematiku adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů, dalšího vzdělávání, zaměstnanosti a zaměstnatelnosti, včetně integrace skupin ohrožených sociálním vyloučením, rovných příležitostí, modernizace veřejné správy a veřejných služeb a mezinárodní spolupráce v oblasti rozvoje lidských zdrojů a zaměstnanosti²⁶.

²⁵ OP Výzkum a vývoj pro inovace [online][cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/vavpi>>

²⁶ OP Lidské zdroje a zaměstnanost [online][cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.esfcr.cz/07-13/oplzz>>

4.1.6 OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost²⁷

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) je víceletým tematickým programem v gesci *Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR* (MŠMT), v jehož rámci je možné v programovém období 2007-2013 čerpat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu (ESF). Podpora je určena pro školy a školská zařízení, organizace působící ve vzdělávání a kariérovém poradenství, instituce vědy a výzkumu, ústřední orgány státní správy a jimi řízené organizace, obce, města, kraje, nestátní neziskové organizace a další.

OP VK se zaměřuje na oblast rozvoje lidských zdrojů prostřednictvím vzdělávání ve všech jeho rozmanitých formách s důrazem na komplexní systém celoživotního učení, utváření vhodného prostředí pro výzkumné, vývojové a inovační aktivity a stimulační spolupráce participujících subjektů.

V rámci celkového finančního plánu alokace pro Českou republiku pro cíl Konvergence v letech 2007 – 2013 je na OP VK alokováno 7 % z prostředků strukturálních fondů EU, tj. 1 811,8 mld. EUR. Z celkové částky na financování OP VK tvoří 85 % zdroje EU (ESF) a 15 % národní zdroje ze státního rozpočtu.

4.1.7 Integrovaný operační program²⁸

Řídícím orgánem tohoto projektu je *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*. Zprostředkujícími orgány jsou *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* a *Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR*. Integrovaný operační program (IOP) je zaměřený na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj: rozvoj informačních technologií ve veřejné správě, zlepšování infrastruktury pro oblast sociálních služeb, veřejného zdraví, služeb zaměstnanosti a služeb v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik, podporu cestovního ruchu, kulturního dědictví, zlepšování prostředí na sídlištích a rozvoj systémů tvorby územních politik.

Program je financovaný z ERDF a na projekt je možno získat až 85 % způsobilých veřejných výdajů.

V rámci IOP se integruje několik tematických oblastí podpory, které musí být z hlediska vymezených kompetencí, subsidiarity (tj. respektování pravomocí organizačně nižších úrovní)

²⁷ *OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost* [online] [cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/op-vpk-obdobi-2007-2013>>

²⁸ *Integrovaný operační program* [online] [cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/strukturalni-fondy-integrovaný-operacni-program.aspx>>

a dělby práce zajišťovány z centrální úrovně orgány státní správy nebo orgány územní veřejné správy:

- modernizace veřejné správy,
- zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb,
- podpora územního rozvoje.

IOP je rozdělen na 6 prioritních os, které jsou dále rozděleny na konkrétní oblasti:

▪ Modernizace veřejné správy	▪ Národní podpora cestovního ruchu
▪ Zavádění ICT v územní veřejné správě	▪ Národní podpora územního rozvoje
▪ Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb	▪ Technická pomoc

4.1.8 OP Technická pomoc²⁹

Posledním tematickým OP, je OP Technická pomoc, který spravuje *Ministerstvo pro místní rozvoj*. Program je určen k podpoře jednotného přístupu na národní úrovni pro zajištění aktivit efektivního řízení, kontroly, sledování a vyhodnocování realizace Národního strategického referenčního rámce (NSRR), který zastřešuje aktivity politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR v letech 2007—2013. Podporu z tohoto OP, který je financován z ERDF, může využít Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo financí a Centrum pro regionální rozvoj ČR.

OP TP spadá mezi **víceúčelové tematické operační programy**. Větší část programu je financována z prostředků cíle Konvergence, menší část z prostředků cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. OPTP doplňuje ostatní operační programy, které mají pro své efektivní řízení také prostředky na technickou pomoc. OPTP jim poskytuje technickou podporu a zajišťuje koordinovaný přístup při řízení operačních programů a zajišťuje **realizaci aktivit souvisejících s řízením operačních programů s přesahem napříč všemi operačními programy**, například zajištění publicity fondů EU na národní úrovni a u horizontálních témat.

OPTP tvoří **8 prioritních os**, čtyři jsou určeny pro cíl Konvergence a čtyři pro Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Všechny tyto prioritní osy jsou rozděleny do totožných oblastí podpory vymezujících, jaké typy aktivit mohou být v rámci příslušné oblasti podpory podpořeny. *Prioritními osami jsou*: 1) Podpora řízení a koordinace 2) Monitorování 3) Administrativní a absorpční kapacita 4) Publicita

²⁹ *OP Technická pomoc* [online] [cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/22ca76b9-61fd-48c6-afda-90e4e9846639/Operacni-program-Technicka-pomoc>>

4.2 Regionální operační program Střední Čechy³⁰

Patří mezi sedm regionálních operačních programů, které byly vytvořeny spolu s regiony soudržnosti. Tento program byl vytvořen pro region soudržnosti Střední Čechy (dále jen ROP NUTS 2 Střední Čechy) a představuje hlavní programový dokument určující priority regionu pro čerpání strukturálních fondů v programovém období 2007–2013. Program vychází z platných strategických a programových materiálů kraje, jako jsou Program rozvoje Středočeského kraje a další sektorové či průřezové koncepční materiály.

Globálním cílem ROP NUTS 2 Střední Čechy k roku 2013 je vytvořit podmínky pro dynamický růst HDP regionu a zajištění vysoké kvality života obyvatel měst i venkova prostřednictvím zvýšení atraktivity regionu pro bydlení, podnikání, investice a cestovní ruch.

4.2.1 Regionální rada

Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy je právnická osoba, vytvořená k 1. 7. 2006 zákonem č. 138/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných zakázkách, jenž novelizoval zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů. Postavení a působnost Regionální rady a jejích orgánů upravuje zákon o podpoře regionálního rozvoje a další obecně závazné právní předpisy.

Orgány Regionální rady jsou:

- 1) Úřad Regionální rady.
- 2) Výbor Regionální rady,
- 3) Předseda Regionální rady

4.2.1.1 Úřad Regionální rady

Je výkonným orgánem Regionální rady, který zabezpečuje veškeré úkoly spojené s funkcí řídicího orgánu Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy s výjimkou těch záležitostí, které jsou svěřeny Výboru Regionální rady.

Úřad Regionální rady dále plní úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti Regionální rady a plní úkoly uložené mu Výborem regionální rady a předsedou a vykonává další působnosti svěřené mu zákonem

³⁰ ROP Střední Čechy [online] [citl. 2010-05-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.ropstrednicechy.cz/>>

4.2.1.2 Výbor Regionální rady

Výbor Regionální rady je orgánem Regionální rady na základě zákona č.248/2006 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. VRR má 15 členů, kteří jsou voleni z řad členů Zastupitelstva Středočeského kraje. V čele VRR stojí předseda, který zastupuje Regionální radu navenek (za Střední Čechy je to MUDr. David Rath).

Do kompetence VRR patří zejména schvalování:

- realizační a řídicí dokumentace Regionálního operačního programu,
- opatření, týkající se publicity a informovanosti o Regionálním operačním programu,
- výběru projektů, kterým Regionální rada poskytne dotaci či návratnou finanční výpomoc,
- výroční a závěrečné zprávy o realizaci, případně i další zprávy a podklady spojené s realizací Regionálního operačního programu,
- rozpočtu Regionální rady a závěrečného účtu Regionální rady

4.2.2 Přehled prioritních os a oblastí podpory

Prostřednictvím Regionálního operačního programu pro region soudržnosti Střední Čechy budou realizovány intervence ve 4 prioritních osách, které jsou dále členěny do 11 oblastí podpory.

4.2.2.1 Prioritní osa č. 1: Doprava

Oblasti podpory:

1.1 Regionální dopravní infrastruktura

- Podpora v rámci této oblasti je zaměřena na zvětšení kapacity a zkvalitnění dopravní infrastruktury – silnic II. a III. třídy a místních komunikací.

1.2 Udržitelné formy veřejné dopravy

- Tato oblast podpory podporuje projekty zaměřené na vytvoření podmínek pro intenzivnější rozvoj veřejné dopravy prostřednictvím zvýšení komfortu pro zákazníky veřejné dopravy a dále projekty zaměřené na posílení ekologických forem dopravy včetně dopravy cyklistické.

4.2.2.2 Prioritní osa č. 2: Cestovní ruch

V rámci této priority existují 3 oblasti podpory:

- 2.1 Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu
- 2.2 Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu
- 2.3 Propagace a řízení turistických destinací Středočeského kraje

V rámci **oblasti podpory 2.1** bude podpora zaměřena primárně na budování, rozšíření nebo modernizaci ubytovacích zařízení malých a středních podnikatelů a rozšíření nabídky doplňkových služeb ve vazbě na ubytovací zařízení.

V rámci **oblasti podpory 2.2** budou podpořeny projekty zaměřené na zlepšení podmínek zejména v oblasti sportovně-rekreačního turismu, kulturně-poznávacího turismu a vodácké turistiky. Vedle podpory vybraných forem bude podpora směřovat také na vytvoření jednotného informačního systému a doplňkově také na budování ubytovacích zařízení ve vazbě na specifické formy turismu (např. ubytovací zařízení nebo kempy pro vodáckou turistiku).

Podpora v **oblasti podpory 2.3** bude zaměřena na široké spektrum marketingových aktivit od tvorby propagačních materiálů, přes organizaci konferencí a seminářů až po zajištění realizace pravidelných sportovních a kulturních akcí. Podpora bude výhradně orientována na marketing „přirozených“ turistických destinací a nikoliv izolovanou propagaci jednotlivých produktů nebo turistických lokalit.

4.2.2.3 Prioritní osa č. 3 : Integrovaný rozvoj území

Oblasti podpory:

- 3.1 Rozvoj regionálních center
- 3.2 Rozvoj měst
- 3.3 Rozvoj venkova

Podpora rozvoje regionálních center (**oblast podpory 3.1**) je územně velmi úzce zaměřena, a to na statutární města regionu, tj. Kladno a Mladá Boleslav. Z územního hlediska může být plán zaměřen jednak plošně (řešení systémových problémů týkajících se městské infrastruktury) nebo na vybrané městské části, přičemž bude přednostně podporována obnova a revitalizace upadajících městských částí, jež vykazují vysoký podíl podvyžitých území nebo je pro ně typická koncentrace sociálních problémů ve městě.

Rozvoj měst (*oblast podpory 3.2*) bude zaměřen na fyzickou revitalizaci částí měst a obnovu a modernizaci infrastruktury pro veřejné služby (vzdělávací infrastruktura, zdravotnická infrastruktura, sociální infrastruktura) a infrastruktury pro volnočasové aktivity. Oblast podpory je územně zaměřena na obce s rozšířenou působností (P3).

Rozvoj venkova (*oblast podpory 3.3*) bude územně zaměřen na obce a města s počtem obyvatel vyšším než 500 (mimo obcí s rozšířenou působností – P3). Podpora bude směřovat na revitalizaci částí obcí a měst a na zvýšení dostupnosti a kvality veřejných služeb (viz. oblast podpory 3.2), což povede k celkovému zkvalitnění života obyvatel v těchto obcích.

4.2.2.4 Prioritní osa č. 4: Technická pomoc a absorpční kapacita

Oblasti podpory:

- 4.1 Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu
- 4.2 Informovanost a publicita programu
- 4.3 Absorpční kapacita regionálních aktérů

V této prioritní ose bude poskytnuta podpora řídicímu orgánu při implementaci všech ostatních prioritních os programu. Jedná se tedy o průřezovou prioritní osu. Bude posilována administrativní kapacita řídicího orgánu ve vazbě na všechny potřebné činnosti spojené s realizací programu. Důležitým prvkem je také podpora publicity a zpracování analytických materiálů a podpora absorpční kapacity

4.2.3 Finanční plán 2007 – 2013

Následující tabulka znázorňuje rozmístění peněžních prostředků z Evropské unie mezi jednotlivé priority a jejich oblasti podpory. Podíl EU je vyjádřen pro jednotlivé priority, oblasti jednak procentuelně a také v konkrétní výši Kč. Předposlední sloupeček vyjadřuje, kolik finančních prostředků je nutné přidat k prostředkům z EU a poslední sloupec vyjadřuje celkové náklady na realizovanou oblast, tj. součet prostředků z Evropské unie a z národních veřejných zdrojů.

Tabulka 2 - Rozmístění finančních prostředků na jednotlivé priority ROP NUTS 2 Střední Čechy

Číslo prioritní osy/ oblasti podpory	Název prioritní osy / oblasti podpory	Podíl na alokaci (%)	EU (Kč)	Národní veřejné zdroje celkem (Kč)	Celkové veřejné zdroje (Kč)
1	Doprava	41,60	232 578 877	41 043 331	273 622 208
1.1	Regionální dopravní infrastruktura	75,00	174 434 158	30 782 498	205 216 656
1.2	Udržitelné formy veřejné podpory	25,00	58 144 719	10260833	68 405 552
2	Cestovní ruch	18,00	100 635 091	17 759 135	118 394 226
2.1	Podnik. infrastruktura a služby cestovního ruchu (SCR)	30,00	30 190 257	5 327 740	35 518 267
2.2	Veřejné infrastruktura a SCR	60,00	60 381 055	10 655 481	71 036 536
2.3	Propagace a řízení turistických destinací SČ kraje	10,00	10 063 509	1 775 914	11 839 423
3	Integrovaný rozvoj území	37,00	206 861 020	36 504 891	243 365 911
3.1	Rozvoj regionálních center	20,00	41 372 204	7 300 978	48 673 182
3.2	Rozvoj měst	50,00	103 430 510	18 252 446	121 682 956
3.3	Rozvoj venkova	30,00	62 058 306	10 951 467	73 009 773
4	Technická pomoc	3,40	19 008 851	3 354 503	22 363 354
4.1	Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu	55,00	10 454 868	1 844 977	12 299 845
4.2	Informovanost a publicita programu	15,00	2 851 328	503 175	3 354 503
4.3	Absorbční kapacita regionálních aktérů	30,00	5 702 655	1 006 351	6 709 006
CELKEM		100,00%	559 083 839 Kč	98 661 860 Kč	657 745 699 Kč

Pramen: <<http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=be9d5e74-949d-102b-acac-00e0814daf34>>

5 Závěr teoretické části

Regionální politika zaujímá jedno z dominantních míst politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Stejně tak je důležitá i v rámci celé České republiky. Cílem regionální politiky je snížení socioekonomických rozdílů mezi jednotlivými regiony.

Nejvyšším strategickým dokumentem pro realizaci politiky HSS na evropské úrovni jsou Strategické obecné zásady Společenství (SOZS), kde se definují hlavní priority této politiky. Na základě SOZS si členské země, s ohledem na vlastní priority, vypracovávají Národní strategický referenční rámec (NSRR) popisující globální cíle a záměry, způsob řízení a koordinace politiky soudržnosti na jejich území.

Hlavními nástroji regionální politiky EU jsou 2 strukturální fondy (Evropský sociální fond, Evropský fond regionálního rozvoje) a Fond soudržnosti. Realizace politiky HSS je v rukách členské země, tzn., že si vytváří vlastní operační programy, které jsou ztotožněné s cíli regionální politiky EU.

ČR se před vstupem do EU členila na stát, kraje a obce. Kvůli podpoře z EU bylo nutné, aby se vytvořil ještě jeden stupeň členění, který je vymezen počtem osob min. 800 000. Takovou úroveň ČR neměla, a tak vzniklo 7 regionů soudržnosti označovaných jako NUTS II – Severozápad, Jihovýchod, Severovýchod, Jihovýchod, Střední Morava, Ostravsko, Střední Čechy. Díky těmto vzniklým regionům může ČR čerpat z fondů EU v cíli Konvergence a částečně také z cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

ČR má k dispozici v současném programovém období (2007 – 2013) 24 operačních programů, které jsou rozděleny na tematické (zahrnující 8 OP), regionální (7 OP odpovídající až na 2 výjimky území krajů), OP pro hlavní město Prahu a posledními jsou OP přeshraniční spolupráce.

Následující kapitoly jsou zaměřené na Statutární město Mladá Boleslav a jeho strategické a rozvojové dokumenty, které jsou východiskem pro projekty, které chce město realizovat s použitím finančních prostředků z Evropské Unie. Po vytvoření úspěšného projektu jsou peněžní prostředky poskytovány z programu, pod kterou oblast podpory patří jeho cíl, tj. z jednotlivých tematických operačních programů i z regionálního operačního programu pro Střední Čechy (ROP NUTS 2 Střední Čechy).

6 Mladá Boleslav a její strategické a rozvojové dokumenty

6.1 Mladá Boleslav

Obrázek 5 - Erb města

Mladá Boleslav je město se zhruba 40 000 obyvateli, které se může od 1. 1. 2003 pyšnit statutem statutárního města. Znakem města je erb se stříbrným jednoocasým lvem v modrém štítu. Strážci tohoto erbu jsou Justitia s vázkami a mečem a Concordia s ratolestí míru.

Pramen: < <http://www.kmmb.cz/> >

Mladá Boleslav je obcí s rozšířenou působností ležící na levém břehu řeky Jizery, na trojúhelníkovém ostrohu, který klesá do údolí Jizery a potoka Klenice a na severní straně do boleslavské kotliny. Město se dělí na 13 městských částí v 7 katastrálních území.

Výraznou dominantou města je firma Škoda Auto, a.s., díky které je město nejprůmyslovějším okresem ve Středočeském kraji. Díky své poloze, leží mezi městy Praha a Liberec, které jsou spojeny rychlostní komunikací R/10, má v okrese výhodnou dopravní polohu. Pro milovníky přírody je Mladá Boleslav také příhodně umístěna, neboť leží na hranici nejstarší chráněné oblasti v České Republice – na hranici Českého Ráje.

Středočeský kraj je největším samostatným územně správním celkem České republiky. Jeho rozloha 11 014 km² zabírá téměř 14 % území České republiky a patří tak mezi čtyři kraje, na jejichž území žije více než 1 milion obyvatel. Tento velice různorodý region v centrální části Čech, jedinečný a mnohotvárný, obklopuje hlavní město Prahu. Na rozdíl od ostatních krajů, leží jeho sídlo v kraji sousedním, na území Prahy.

Na území tohoto kraje se nachází několik chráněných krajinných oblastí, z nichž mezi nejvýznamnější patří Český ráj, biosférická rezervace UNESCO Křivoklátsko nebo geologicky zajímavý Český kras se známými Koněpruskými jeskyněmi. Tuzemští i zahraniční rekreanti mají v oblibě toky téměř všech zdejších velkých řek - Berounky, Jizery, Labe i Sázavy. Kraj je proslaven i vzácnými historickými památkami – patří mezi ně především hrady jako Karlštejn, Křivoklát, Konopiště, Kokořín, Český Šternberk. Skutečnou

perlou mezi nimi je bezpochyby Kutná Hora, která je zapsána na seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Skládá se z 26 územně samosprávních celků – viz obrázek č. 1. Největším správním obvodem je město Příbram, které zaujímá 8 % Středočeského kraje, zatímco nejmenším správním obvodem jsou Neratovice s celkovou rozlohou 1 % Středočeského kraje.

Středočeský kraj patří do regionu soudržnosti NUTS II – Střední Čechy. Region jako celek se podílí na celorepublikovém HDP 10,72 %, což ho řadí na druhé místo za Prahu, která má HDP kraje 25,32 %. Na třetím místě je kraj Jihomoravský, který má HDP 10,12 % a v těsném závěsu je kraj Moravskoslezský s HDP 10,09 %. V porovnání s regiony soudržnosti, které se až na 3 skládají z více krajů, se NUTS II – Střední Čechy posouvají na čtvrté místo za NUTS II- Praha, Jihovýchod a Severovýchod. Míra nezaměstnanosti (k 31. 12. 2009) dosahovala 4,69 %, což bylo opět druhé místo za Prahou (3,66 %). Celorepubliková míra nezaměstnanosti byla v roce 2009 9,24 %, z čehož tedy vyplývá, že míra nezaměstnanosti Středočeského kraje je dlouhodobě nižší proti republikovému průměru.³¹

Obrázek 6 - Území Středočeského kraje

Pramen: < <http://www.kr-stredocesky.cz/stredocesky-kraj/uzemni-cleneni> >

³¹ Údaje jsou z ČSÚ < <http://www.czso.cz/xs/edicniplan.nsf/p/201302-09> >

6.2 Strategické a plánovací dokumenty

Město Mladá Boleslav má v současné době k dispozici tyto strategické a plánovací dokumenty:

- Strategický plán rozvoje města
- Profil města (jako součást strategického plánu)
- Územní plán města
- Komunitní plán sociálních služeb Statutárního města MB

6.2.1 Strategický plán

Mezi hlavní strategické dokumenty Mladé Boleslavi patří Strategický plán města. Město Mladá Boleslav má k dispozici Strategický plán z roku 2001, který byl vypracován ještě za minulého vedení. Plán byl sice v roce 2005 aktualizován, ale v dnešní době je již zastaralý, z toho důvodu chce město Mladá Boleslav vypracovat Strategický plán nový. Na jeho zpracování a aplikaci získalo město dotaci přes 2 mil. Kč z Evropského sociálního fondu, z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Ačkoliv doba na vypracování nového Strategického plánu je do konce roku 2011, vedení města se pokusí nový dokument mít hotov již do konce letošního roku.

Strategický plán obsahuje 3 kritické oblasti, kterými jsou: „Vztahy mezi podniky a veřejnými institucemi“, „Regionální postavení města“ a „Kvalita života“. V každé této oblasti byly stanoveny a formulovány cíle, které mají pomoci v konkurenceschopnosti města, ať už ve srovnání s jinými městy ve Středočeském kraji, České republiky anebo i v rámci celé Evropské unie. Původní Strategický plán obsahoval 12 záměrů s 35 cíli, zatímco aktualizovaný byl rozšířen o další 3 cíle.

Struktura jednotlivých globálních cílů, rozčlenění na záměry a mikrocíle a stanovisko, zda byly splněny či nikoliv, je zobrazena v příloze 1.

6.3 Integrovaný plán rozvoje města

Na začátku tohoto dokumentu jsou vyhodnoceny existující strategické a plánovací dokumenty spolu s provázaností s dokumenty IPRM. IPRM naplňuje Strategický plán prostřednictvím intervencí, na něž budou využity finanční prostředky ze strukturálních fondů. IPRM ve vztahu ke Strategickému plánu pokrývá všechny tři kritické oblasti, které mají

nejvyšší či vysokou prioritu (Rekonstrukce historického jádra města - Staroměstského náměstí, Rekonstrukce městského divadlo a Doprava v klidu). Provázanost je ukázána v následující tabulce.

Tabulka 3- Vazba IPRM na Strategický plán

Kritická oblast Strategického plánu	Opatření IPRM, Cíl SP	Opatření 1.1	Opatření 2.1	Opatření 3.1
A: Vztah mezi podniky a veřejnými institucemi	Cíl A: I			
	Cíl A: II			
	Cíl A: III			
	Cíl A: IV			
B: Regionální postavení města	Cíl B: I			
	Cíl B: II			
	Cíl B: III			
	Cíl B: IV			
C: Kvalita života	Cíl C: I			
	Cíl C: II			
	Cíl C: III			
	Cíl C: IV			

 Opatření IPRM přímo vychází z příslušného cíle Strategického plánu (SP)

 Opatření IPRM přispívá k naplnění příslušného cíle SP

Pramen: Integrovaný program rozvoje města Mladá Boleslav

Dále je v dokumentu ekonomická a sociální analýza města, ve které jsou základní údaje o městě Mladá Boleslav, jako jsou: Geografická poloha, Obyvatelstvo, Ekonomická analýza města (v jakých sektorech je nejvíce pracovních míst) a Občanská vybavenost.

6.3.1 Přehled prioritních projektů města pro IPRM

V tabulce jsou uvedeny projekty, na které město díky tomuto dokumentu získalo peněžní prostředky ze strukturálních fondů, a v rámci ROP SČ splňují oblast podpory 3.1. Projekty lze rozdělit na 2 skupiny:

- projekty zaměřené na revitalizaci území
- projekty zaměřené na rozvoj infrastruktury veřejných služeb včetně modernizace veřejné dopravy ve městě

Tyto projekty jsou v souladu se SP a spadají do globálního cíle C – Kvalita života. Jedná se o záměr I – Doprava ve městě, záměr III – Sport a volný čas a záměr IV – Revitalizace historické části města.

Tabulka 4 - Přehled projektů z IPRM

Č.	Název projektu	Předkladatel	Náklady (v mil. Kč)	Předpokládaný časový harmonogram	
				začátek	konec
1	Obnova vozového parku	Dopravní podnik MB	34,1	2008	2009
2	Modernizace ZŠ Komenského nám. 91	ZŠ Komenského nám. 91	2,3	2008	2009
3	Revitalizace Staroměstského náměstí	SM Mladá Boleslav	88	2009	2009
4	Revitalizace Josefského náměstí	SM Mladá Boleslav	42	2009	2009
5	EKO zahrada DDM	DDM	6	2009	2009
6	Revitalizace lokality Ptácká	SM Mladá Boleslav	85	2010	2010
7	Rekonstrukce městského divadla	SM Mladá Boleslav	70	2010	2010
8	Rekonstrukce plaveckého bazénu TJ Sokol	SM Mladá Boleslav	25	2010	2010
9	Revitalizace parku Výstaviště	SM Mladá Boleslav	50	2011	2011
10	Revitalizace parku na Komenského nám.	SM Mladá Boleslav	31,5	2012	2012
11	Rekonstrukce víceúčelového hřiště ZŠ Komenského nám. 76	ZŠ Komenského nám. 76	15	2012	2012
12	Revitalizace parku Štěpánka	SM Mladá Boleslav	77	2013	2013
			525,9	mil. Kč	

Pramen: Integrovaný program rozvoje města

Na konci dokumentu je SWOT analýza a souhrnné informace. Souhrnné informace se týkají výběru zóny, která má být rozvíjena. Tento IPRM se týká části historického centra (Staré a Nové město), lesopark Štěpánka, lokalita Na Ptáku přiléhající na Nové město a část lokalit Podhradí a Podolec – Dubce, které přiléhají ke Staroměstskému náměstí.

6.4 IPRM a IOP

Mladá Boleslav připravila ještě druhý IPRM, tentokrát pro zónu Severní sídliště, který bude financován z Integrovaného operačního programu (IOP). V rámci tohoto dokumentu, budou realizovány projekty z oblasti 5.2, které budou financovány z: IOP, prostředků SM MB (převážně opatření 1.1) a v neposlední řadě ze soukromých prostředků (prostředky Stavebních bytových družstev a společenství vlastníků jednotek). Druhou skupinou jsou projekty, které budou spolufinancovány z tematických OP, jako jsou: OP ŽP, OP VpK, OP LZaZ + ROP 2 SČ, obecné zdroje SM MB a soukromé prostředky. V tabulce č. 5 je přehled finančních prostředků pro realizaci projektů, které jsou uvedeny u jednotlivých opatření. IOP má celkem 3 Opatření, a těmi jsou:

1.1 – Revitalizace prostředí

- toto opatření bude financováno z IOP oblasti 5.2 – Zlepšení prostředí v problémových sídlištích, a projekty jsou:
 - Revitalizace lokality Nového parku, termín realizace 2009 – 2010
 - Cyklostezky v severním sídlišti, termín realizace 2010
 - Revitalizace ulice Jana Palacha – Interma, termín realizace 2011
 - Revitalizace parku Vnitroblok (ulice Havlíčkova / 17. listopadu), termín realizace 2012

1.2 – Regenerace bytového fondu

- toto opatření bude financováno z IOP oblasti 5.2 – Zlepšení prostředí v problémových sídlištích,
- sem spadají projekty zaměřené na regeneraci bytového fondu v dané zóně, jedná se např. o zateplení objektů spolu s výměnou oken, výměna výtahů a rekonstrukce vchodu a společenských prostor

1.3 – Rozvoj vzdělanosti, sociální integrace, služeb a regenerace související infrastruktury

- toto opatření bude financováno z různých tematických OP
- projekty budou řešit zlepšení poskytovaných služeb v oblasti vzdělanosti a sociální integrace včetně zlepšení stavu infrastruktury

Tabulka 5 - Finanční prostředky

Zdroj financování	Částka v mil. Kč*	Částka v mil. EUR
celkem IOP 5.2	194,32	7,708
dotace jiné OP	132,045	5,238
Celkem IPRM	326,365	12,946

Pramen: IOP Mladá Boleslav; * Přepočteno kurzem ČNB ze dne 1.1.2008, 1EUR=25,210 Kč

6.5 Zrealizované projekty 2004 - 2006

Město v minulém programovém období úspěšně zrealizovalo 6 projektů. Kromě Komunitního plánu sociálních služeb, který vycházel z Programu rozvoje územního obvodu Středočeského kraje a poté z Národního akčního plánu pro sociální začleňování na léta 2004-2006, projekty vycházely ze Strategického plánu města.

- Obnova vozového parku v Mladé Boleslavi
- Hejtmánka, obchodní a obslužná zóna I. etapa
- Komunitní plán sociálních služeb Statutárního města Mladá Boleslav
- Přestavba a modernizace Krajířovy ulice - Mladá Boleslav
- Rekonstrukce komunikace Na Karmeli a komunikace na Komenského náměstí
- Čistička odpadních Vod (ČOV)

Následující podkapitoly se budou věnovat jednotlivým projektům. Na začátek bude zmíněn projekt, který se svými náklady řadí na první místo.

6.5.1 ČOV

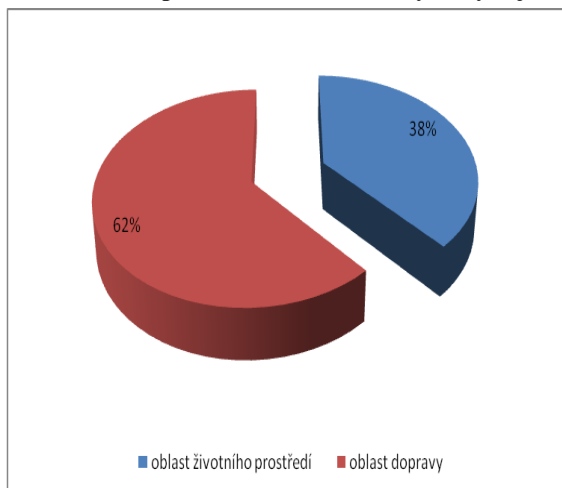
Projekt, který byl připravován od roku 2004, schválila EK dne 16. prosince 2005, a nese název „Mladoboleslavsko – čištění a odkanalizování odpadních vod“. Na projektu se spoluúčastní 5 měst (Mladá Boleslav, Kosmonosy, Bakov nad Jizerou, Benátky nad Jizerou a Bělá pod Bezdězem), která ve společnosti Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a.s. – objednavatel projektu, vlastní 94% akcií.

Práce na projektu začaly v květnu 2007 a v dubnu letošního roku byla stavba dokončena. Během tohoto projektu bylo vybudováno více než 22 kilometrů kanalizace, 12 přečerpávacích stanic odpadních vod, 846 veřejných částí kanalizačních přípojek o délce 5159 m a zcela zrekonstruována čistírna odpadních vod v Neuberku.

Na tento projekt se vztahuje podpora z Fondu soudržnosti, jelikož celkové náklady činí 19 858 499 EUR (bez DPH). Podpora z Fondu soudržnosti činila 62% způsobilých výdajů (12 304 604 EUR), ze Státního fondu životního prostředí byla získána dotace ve výši 11 790 000 Kč a půjčka 20 mil. Kč. Společnost VaK z vlastních zdrojů zaplatilo 172 755 000 Kč a zbytek nákladů, přes 50 mil. Kč, zaplatila zúčastněná města.³²

³² Dostupný z WWW: < <http://www.mb-net.cz/?page=cz,11458.dnes-by-l-slavnostne-ukoncen-skupinovy-projekt-mladoboleslavsko>>

Graf 1 - Procentuální podíl oblastí na celkových výdajích FS v ČR v letech 2004 - 2006

Tento graf ukazuje, že Fond soudržnosti více podporoval projekty v oblasti dopravy. Celkové výdaje Fondu soudržnosti v letech 2004-2006 činily 954,3 mil. EUR, přičemž na dopravu padlo 614,7 mil. Kč

Pramen: vlastní zpracování

6.5.2 Obnova vozového parku v Mladé Boleslavi

Dopravní podnik Mladá Boleslav, s.r.o. díky magistrátu města a Evropské unii nakoupil v letech 2005 a 2006 čtyři nové, nízkopodlažní autobusy značky Mercedes Citaro, které umožnily nárůst kvality služeb a bezbariérové dopravní obslužnosti v městské dopravě. Bezbariérový přístup do autobusu je umožněn nakláněním vozu. První autobus byl uveden do provozu na konci roku 2005, zbylé tři pak v lednu, březnu a květnu následujícího roku.

Projekt byl financován ze Společného regionálního operačního programu, podopatření 2.1.2. Celkové náklady na pořízení nových autobusů činily 24 mil. Kč. EU přispěla na nákup autobusů 18 mil. Kč (75% způsobilých nákladů) a 6 mil. Kč zaplatilo město.

6.5.3 Komunitní plán sociálních služeb

Jde o metodu použitelnou při řešení a plánování řady oblastí. Podstata této metody spočívá ve vzájemné a aktivní spolupráci těch, kterých se daná oblast či téma dotýká. V ČR je metoda komunitní plánování využívána zejména při plánování oblasti poskytování sociálních služeb.³³

³³Ministerstvo práce a sociálních věcí: *Metodiky pro plánování sociálních služeb* [online].

Cílem komunitního plánování sociálních služeb je³⁴ :

- Poznat plány a představy samotných poskytovatelů sociálních služeb
- Poznat požadavky a potřeby uživatelů – klientů, občanů v Mladé Boleslavi
- Rozšíření a zkvalitnění poskytování sociálních služeb, snaha pomoci všem cílovým skupinám.
- Zpracování funkčního dokumentu o sociálních službách
- Koordinace nabídky a poptávky v sociálních službách
- Zvýšit dostupnost sociálních služeb města Mladá Boleslav
- Maximální zapojení široké veřejnosti, respektovat názory všech

Město Mladá Boleslav získalo **2. místo** za kvalitu procesu komunitního plánování v soutěži vyhlášené Středočeským krajem. Mladá Boleslav se probojovala do užšího výběru mezi čtyři města a nakonec skončila druhá za Dobříší a před městy Kladno a Příbram.

Projekt „Komunitní plán sociálních služeb Statutárního města Mladá Boleslav“ byl financován ze SROP a spadal pod prioritu 5.3. Celkové náklady na tento projekt byly 1 558 518,00 Kč a z nich EU zaplatila více jak 85% - 1 371 495,84 Kč. Zbýlých 187 022,16 Kč zaplatilo město ze svých zdrojů.

6.5.4 Přestavba a modernizace Krajířovy ulice

Cílem tohoto projektu bylo zlepšení přístupové cesty ke kulturní památce v historickém jádru města – paláci TEMPL. Projekt probíhal od března roku 2005 do října 2006 a peníze na tuto přestavbu získala Mladá Boleslav díky fondu Phare, konkrétně z NP Phare – II.část. Z tohoto fondu bylo na tento projekt uvolněno 5 961 673,40 Kč a 4 012 228,60 Kč zaplatilo město.

6.5.5 Rekonstrukce komunikace na Karmeli a Komenského náměstí

Komunikace na Komenského náměstí a Na Karmeli jsou přístupovými komunikacemi k památkově chráněným objektům, podnikatelským objektům a také ke vzdělávacímu centru vysoké školy ŠKODA auto, a.s. Rekonstrukcí komunikací došlo ke

³⁴ Komunální plánování sociálních služeb statutárního města Mladá Boleslav [online][cit. 2010-05-24]. Dostupný z WWW: < <http://www.kpssmb.cz/kpss.php> >

zvýšení plynulosti a bezpečnosti provozu a rovněž se zlepšila dopravní dostupnost objektů, které se nacházejí v této lokalitě.

Náklady na rekonstrukci těchto komunikací byly odhadnuty na 14 350 085 Kč, přičemž EU ze SROP přispěla 4 500 000 Kč a 9 850 085 Kč muselo město zaplatit ze svého rozpočtu.

6.5.6 Shrnutí

V následující tabulce je znázorněno, kolik Mladá Boleslav získala na schválené projekty peněžních prostředků z EU a z jakého nástroje byly.

Tabulka 6- Přehled poskytnutých dotací MB

PROJEKT	NÁSTROJ	CELKOVÉ NÁKLADY	DOTACE Z EU	VLASTNÍ ZDROJE
ČOV	FS	19 858 499 EUR (bez DPH)	12 304 604 EUR	není známo
Obnova vozového parku	SROP	24 000 000 Kč	18 000 000 Kč	6 000 000 Kč
Hejtmánka, obchodní a obslužná zóna	Phare	39 445 000 Kč	13 741 000 Kč	25 704 000 Kč
Komunitní plán soc. služeb	SROP	1 558 518 Kč	1 371 495 Kč	187 022 Kč
Přestavba a modernizace Krajířovy ulice	Phare	9 973 902 Kč	5 961 673 Kč	4 012 228 Kč
Rekonstrukce komunikace na Karmeli a Komenského náměstí	SROP	14 350 085 Kč	4 500 000 Kč	9 850 085 Kč
		89 327 505 Kč	43 574 169 Kč	45 753 336 Kč
<i>Pramen: vlastní zpracování</i>				

Z tabulky je patrné, že město v minulém programovém období realizovalo projekty skoro za 90 mil. Kč. Přitom město Mladá Boleslav spolufinancovala 50% celkových výdajů, zbytek zaplatila EU.³⁵

³⁵ Informace o zrealizovaných projektech pochází z < <http://www.mb-net.cz/?page=cz,mesto-a-eu>>

6.6 Připravované projekty

Město připravilo dva integrované programy rozvoje města, které mu byly oba schváleny. První IPRM se týká revitalizace území a druhý je zaměřen na Severní sídliště. Některými z projektů financovaných z těchto programů jsou:

- IPRM:
 - Revitalizace Staroměstského náměstí
 - Revitalizace lokality Ptácká
 - Revitalizace parků
 - Obnova vozového parku
- IOP:
 - Revitalizace lokality Nového parku
 - Revitalizace oblasti ulic Jana Palacha - Interma
 - Regenerace bytového fondu

Následující podkapitoly se budou těmto projektům věnovat detailněji.

6.6.1 Revitalizace Staroměstského náměstí

Dominantou historického centra města byla parkovací místa, proto revitalizace náměstí byla již zapotřebí. Cílem tohoto projektu je vyřešit dlouhodobě zanedbávaný vzhled náměstí, vytvořit zde atraktivní místo pro setkávání obyvatel a návštěvníků města, vyřešit dopravní generel tranzitu a parkování pro návštěvníky směřující do centra.

Z důvodu archeologického výzkumu a nepřízní počasí začala práce později, než bylo předpokládáno. Práce na revitalizaci je rozdělena do 4 fází, která znázorňuje následující obrázek. Ten také ukazuje, že práce na přestavbě by měly skončit koncem září 2009.

Obrázek 7 - Harmonogram výstavby

ID	Název úkolu	Doba trvání	Zahájení	Dokončení	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září
1	Revitalizace Staroměstského náměstí Mladá Boleslav	211 dny	22.2.10	20.9.10								
2												
3	Etapa I. - Jižní část - úplná uzavěra	21 dny	22.2.10	14.3.10								
4	Etapa IIa. - Jižní část č.p.93-107 + ul. Bělská	42 dny	15.3.10	25.4.10								
5	Etapa IIb. - Jižní část č.p. 7-22 + ul. Starofarní	42 dny	26.4.10	6.6.10								
6	Etapa III. - Hotel Věneček, Fontány	28 dny	7.6.10	4.7.10								
7	Etapa IVa. - č.p. 22-28 + Parkovací dům + ul. Kateřiny Mířkové	40 dny	5.7.10	13.8.10								
8	Etapa IVb. - před ZS + před Magistrátem + ul. Železná	17 dny	14.8.10	30.8.10								
9	Etapa IVc. - vjezd ul. Železná + koryto Jízery	21 dny	31.8.10	20.9.10								

Pramen: <<http://www.mbnoviny.cz/stare-mesto/>>

Výstupem by mělo být oživené a reprezentativní historické jádro města, moderně vyřešená automobilová doprava a pohyb pěších po městských veřejných prostorech.

Na tuto revitalizaci navazuje revitalizace Josefského náměstí a přilehlých lokalit. Celkem by tyto revitalizace měly stát 130 000 000 Kč (88 mil. Kč Staré město + 42 mil. Kč Josefské náměstí). Město Mladá Boleslav se bude spolupodílet 7,5 %, což činí 9,75 mil. Kč. Zbylá část peněz, 120,25 mil. Kč, půjde z rozpočtu Regionální rady.

Na obr. 8 a 9 je znázorněn stav před revitalizací a budoucí stav Staroměstského náměstí.

Obrázek 8 - Stav před revitalizací

Pramen: Město Mladá Boleslav

Obrázek 9 - Stav po revitalizaci

Pramen: Město Mladá Boleslav

6.6.2 Revitalizace lokality Ptácká

Lokalita Ptácká je tvořena křižovatkou ulice Nádražní, Ptácká a dále pokračuje až k nově vzniklému Technologickému centru Škoda Auto, a.s. Stejně jako Staroměstské náměstí je dlouhodobě tato lokalita nevhlednou částí Mladé Boleslavi. Pozemky pod skalním ostrohem jsou místem černých skládek a útočištěm pro bezdomovce.

V budoucnu by měl tento úsek sloužit jako jakési území (parkovací a menší relaxační plochy) pro obyvatele i návštěvníky města, kteří by se za pomoci výtahu dostali na Staroměstské náměstí.

Cílem projektu je zvýšení atraktivnosti této lokality, která bezprostředně navazuje na historické centrum města. Náklady na tuto realizaci jsou 85 000 000 Kč, přičemž 92,5 % (78,625 mil. Kč) jsou z prostředků Regionální rady. Oživení Ptácké ulice, spolu s výstavbou výtahu na Staroměstské náměstí, je naplánováno na rok 2010.

6.6.3 Revitalizace parků

Díky prostředkům z IPRM proběhne revitalizace 3 parků, a to parku Na Výstavišti, na Komenského náměstí a parku Štěpánka.

Cílem těchto revitalizací je zvýšení atraktivnosti a zajistit jeho účelnější využití pro volnočasové aktivity a pro setkávání lidí. Výstupem těchto projektů bude opravený park, který bude mít bezpečné cesty, kvalitní osvětlení, dětské hřiště, kvalitní zeleň. Park bude po revitalizaci sloužit nejen jako průchozí místo, ale také jako místo setkávání a odpočinku obyvatel a návštěvníků města ke krátkodobé rekreaci.

Celkem tyto 3 parky budou stát 158 500 000 mil. Kč a stejně jako u předcházejících projektů se město bude podílet 7,5 %. Revitalizace parků bude probíhat od roku 2011 do 2013, přičemž prvním revitalizovaným parkem bude park Na Výstavišti.

6.6.4 Obnova vozového parku

Dopravní podnik Mladá Boleslav v současné době disponuje celkem s 28 autobusy. Jedná se o autobusy různého stáří. Přes 70 % parku je tvořeno autobusy, kterým v blízké době vyprší životnost. Jde o autobusy značky Škoda 21Ab a 2 autobusy Karosa – to jsou autobusy z roku 1997, kdy byl dopravní podnik založen. Obnovou vozového parku chce město dosáhnout kvalitnější přepravu a díky nízkopodlažním autobusům umožnit bezbariérový přístup jak osobám s postižením, tak matkám na mateřské dovolené.

Obnova vozového parku byla provedena již v roce 2005 a 2006, kdy za pomoci Společného regionálního operačního programu byly nakoupeny 4 autobusy Mercedes Citaro v celkové hodnotě 18 mil. Kč. Nyní za pomoci peněz z EU bude nakoupeno dalších 6 nových nízkopodlažních autobusů v celkové výši 34 125 000 Kč.³⁶

6.6.5 Revitalizace lokality Nového parku

Tento projekt počítá s úpravou Nového parku tak, aby splňoval kritéria pro setkávání lidí i pro volnočasové aktivity. Aby se park stal bezpečnějším, bude v parku nainstalován nový kamerový systém a zkvalitní se osvětlení. Také by zde měla být vysazena nová zeleň, spolu s odpovídajícím vybavením (lavičky, vodní prvky). V parku také schází plocha pro nejmenší - dětské hřiště bylo zdemolováno (je odstraněno) a pískoviště je z důvodu výskytu nežádoucích

³⁶ Informace o výše zmiňovaných projektech vycházejí z projektového fišé IPRM

osob nefunkční. Spolu s revitalizací parku je naplánováno v této oblasti rozšíření parkovacích míst tak, aby neovlivnilo životní prostředí či zájmy obyvatel.

Revitalizace je naplánována na rok 2010, kde projde revitalizací více jak 30 000 m² plochy. Náklady na projekt činí 43 000 000 Kč a z EU je poskytnuta 85 % dotace (36 550 000 Kč).

6.6.6 Revitalizace oblasti ulice Jana Palacha – Interma

Cílem projektu je zlepšení sídlištního prostředí, rozšíření a úprava parkování a rekonstrukce veřejného prostoru spolu s okrajovými plochami této lokality.

Tento projekt by měl probíhat v roce 2011 a náklady jsou vyčíslené na 21 000 000 Kč, kdy město Mladá Boleslav bude spolufinancovat 15 %, tj. 3 150 000 Kč.

6.6.7 Regenerace bytového fondu

Na tento projekt je vyčleněno 60% z poskytnuté dotace na IOP. V loňském roce město Mladá Boleslav vyhlásilo první výzvu pro žadatele o dotaci. Dotace z tohoto projektu jsou poskytnuty na:

- zateplení obvodového pláště domu, zateplení vybraných vnitřních konstrukcí,
- práce na bytovém domě prováděné k odstranění statických poruch nosných konstrukcí a opravy konstrukčních nebo funkčních vad konstrukce domu,
- sanace základů a opravy hydroizolace spodní stavby;
- rekonstrukce technického vybavení domů (modernizace otopné soustavy, výměna rozvodů tepla, plynu a vody, modernizace vzduchotechniky, výtahů),
- výměny či modernizace lodžii, balkonů vč. zábradlí

Celkem bylo podáno 22 žádostí o dotaci na regeneraci domů v celkové částce 71,6 mil. Kč. Protože tento projekt vzbudil u veřejnosti velký zájem, nemohlo být uspokojeno všech 22 žádostí. Proto bylo vybráno 13 žádostí. Celkové náklady projektů první vlny budou činit 33 250 000 Kč, přičemž 40% dotace z EU činí 13 300 000 Kč. Začátkem dubna letošního roku byla vyhlášena výzva druhá, na kterou je vyčleněno 32 mil. Kč.

6.6.8 Shrnutí

Následující tabulka dává přehled o tom, jaké projekty se v Mladé Boleslavi chystají, jaké jsou jejich předpokládané náklady a jaká je dotace od Evropské Unie.

PROJEKT	NÁSTROJ	CELKOVÉ NÁKLADY (předpokládané v mil. Kč)	DOTACE Z EU (v mil. Kč)	VLASTNÍ ZDROJE (v mil. Kč)
Revitalizace Staroměstského a Josefského náměstí	IPRM – ROP NUTS 2 Střední Čechy	130	120,25	9,75
Obnova vozového parku		34,15	31,543	2,557
Modernizace ZŠ a rekonstrukce víceúčelového hřiště		17,3	16,00	1,3
EKO zahrada DDM		6	5,55	0,5
Revitalizace lokality Ptácká		85	78,625	6,375
Rekonstrukce Městského divadla		70	64,75	5,25
Rekonstrukce plaveckého bazénu TJ sokol		25	23,125	1,875
Revitalizace parků (Na Výstavišti, Komenského nám., Štěpánka)		158,5	146,612	11,8875
	<i>Celkem IPRM</i>	525,95	486,455	39,4945
Revitalizace Nového parku	IOP – opatření 5.2	43	36,55	6,45
Cyklostezky v Severním sídlišti		10,28	8,738	1,542
Revitalizace oblasti ulice Jana Palacha – Interma		21	17,85	3,15
Revitalizace oblasti parku Vnitroblok		6,6	5,61	0,99
Regenerace bytového fondu*		86,6	34,6	52
	<i>Celkem IOP</i>	167,48	103,348	64,132
CELKEM		693,43	589,803	103,6265
*Pozn.: Výpočet je založen na předpokladu celkových nákladů projektů z 1. výzvy				
Pramen: vlastní zpracování na základě údajů z Magistrátu města				

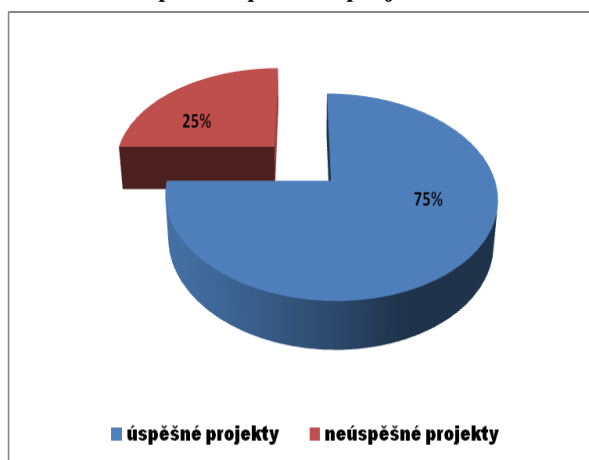
7 Závěr praktické části

Regionální rozvoj závisí na dobrém Strategickém plánu, ve kterém jsou specifikovány cíle, kterých chce město dosáhnout.

Město Mladá Boleslav má v současnosti k dispozici Strategický plán z roku 2001 s aktualizací v roce 2005. Stávající Strategický plán je již nevyhovující, proto se magistrát města rozhodl vytvořit plán nový, na jehož vyhotovení dostalo z EU 2 mil. Kč. Plán by měl být hotov nejpozději do konce roku 2011, avšak magistrát se pokusí o jeho dřívější aktualizaci.

Během minulého programového období (2004 - 2006), zkrácení proběhlo kvůli přistoupení do Evropské unie, město Mladá Boleslav úspěšně zrealizovalo 6 projektů, které byly analyzovány v kapitole 6.5. Celkem tyto projekty stály téměř 3 mil. EUR (75 mil. Kč) a město díky dotacím zaplatilo 46 %. V této částce není rekonstrukce Čističky Odpadních Vod, která byla financována z Fondu soudržnosti, a náklady se vyšplhaly bezmála na 20 mil. EUR bez DPH.

Graf 2- Procentní podíl úspěšnosti projektů v letech 2004 - 2006

Jak ukazuje graf, město Mladá Boleslav se velmi dobře vypořádalo s možností využívat finanční prostředky z EU. 75 % jimi podaných projektů bylo schváleno, což v konkrétním počtu znamená počet 6.

Pramen: Vlastní zpracování (na základě poskytnutých informací z Magistrátu města)

Pro rozvoj regionu je potřeba dostatek finančních prostředků, a proto se využívá spolufinancování z EU. Mladá Boleslav vypracovala v současném programovém období 2 dokumenty, které byly schváleny, a na jejich základě získalo dotace z EU ve výši 19 841 554 mil. EUR, což při dnešním kurzu (1EUR = 25,635 Kč) činí 508 638 237 Kč. Prostředky z prvního schváleného dokumentu budou využity na projekty zaměřené na revitalizaci území a na projekty zaměřené na rozvoj infrastruktury veřejných služeb včetně modernizace veřejné dopravy ve městě. Prostředky získané z druhého IPRM, který je zaměřen na zónu Severní sídliště, budou použity na jeho rekonstrukci, tzn. zateplení budov, výměna výtahů či rekonstrukce společenských prostor a vchodů.

Mladá Boleslav se i nadále snaží získat další prostředky na plánované projekty. V současné době předložilo dalších 5 projektů, z nichž 2 spadají pod Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost. Tyto projekty jsou před podpisem smlouvy o získání dotace. Zbylé 3 projekty jsou v rámci Operačního programu Životní prostředí. Dva z nich jsou ve fázi hodnocení a poslední je před podpisem smlouvy.

Závěr

Tématem mé diplomové práce byl regionální rozvoj za pomoci strukturálních fondů Evropské Unie na příkladu města Mladá Boleslav. Cílem této práce bylo zjistit, jaké jsou možnosti čerpání finančních prostředků pro územní samosprávu a jak efektivně město využívá této možnosti.

Česká republika má v letech 2007 – 2013 k dispozici z EU neuvěřitelných 752,7 mld. Kč a byla by škoda, kdyby jich nevyužila. Problémem při čerpání finančních prostředků je ovšem administrativní náročnost přípravy projektů. Každý subjekt si musí sám zvážit, zda se mu vyplatí žádat o dotaci z EU či ne. K březnu letošního roku bylo vyčerpáno 21 % z přidělených peněz, což je mírně pod průměrem.

Pro ČR bylo v letech 2004 – 06 vyčleněno z prostředků EU 2,63 mld. EUR a dle závěrečné zprávy Evropské Komise jich ČR využila na 103 %. Toto převýšení bylo způsobeno kurzovými rozdíly.

Díky penězům z Evropské Unie je možné postupně odstraňovat socioekonomické rozdíly mezi jednotlivými regiony a státy. Aby k tomu mohlo dojít, musí existovat důležité dokumenty regionálního rozvoje, a to jak na úrovni státu a kraje tak i na úrovni obce.

Strategický plán rozvoje města slouží k vyjasnění vizí, kterých chce město dosáhnout. Součástí Strategického plánu města Mladá Boleslav je Profil města, který obsahuje informace o demografickém charakteru obyvatelstva, o infrastruktuře, o stavu životního prostředí a podmínkách bydlení, cestovního ruchu a zaměstnanosti ve městě. Strategický plán je rozdělen do 3 oblastí, a to „Vztahy mezi podniky a veřejnými institucemi“, „Regionální postavení města“ a „Kvalita života“. V každé této oblasti byly stanoveny a formulovány cíle, které mají pomoci v konkurenceschopnosti města. Díky dotacím, které město získalo v posledních 2 letech, se uskuteční většina projektů, které jsou ve Strategickém plánu města.

Doufám, že bude Mladá Boleslav i v budoucnu stejně úspěšná při žádání o dotace z EU jako tomu bylo doposud. Dle mého názoru je to jedna z cest jak docílit toho, aby byla Mladá Boleslav ještě více atraktivnější jak pro investory, návštěvníky z jiných měst či států, ale i pro samotné obyvatele města.

Seznam literatury

Publikace:

- [1] HALÁSKOVÁ, M.: *Využívání předstupních fondů pro potřeby regionů soudržnosti*. 1. vyd. VŠB – TU Ostrava, 2003. 140 s. ISBN 80-248-0395-X
- [2] KOL. AUTORŮ: *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. CODEX Bohemia, s.r.o., Praha 1998. ISBN 80-85963-69-8
- [3] KOL. AUTORŮ: *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. vyd. Plzeň - Aleš Čeněk, s.r.o., 2004. 447s. ISBN 80-86473-80-5
- [4] MANDYSOVÁ, I.: *Evropská integrace*. 1.vyd. Pardubice – Univerzita Pardubice, 2006. 97s. ISBN 80-7194-842-X
- [5] PROVAZNÍKOVÁ, R.: *Financování měst, obcí a regionů*. 1. vyd. Praha – Grada Publishing, a.s., 2007, 280s. ISBN 978-80-247-2097-5
- [6] STEJSKAL, J., KOVÁRNÍK, J.: *Regionální politika a její nástroje*. 1. Vyd. Praha – Portál, 2009. 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2
- [7] ŠILHÁNKOVÁ, V.: *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*. 1. vyd. Pardubice – Univerzita Pardubice, 2007. 129 s. ISBN 978-80-7395-019-4
- [9] WOKOUN, R.: *Česká regionální politika v období vstupu do EU*. 1.vyd. Praha – VŠE, Oeconomika, 2003. 328s. ISBN 80-245-0517-7
- [10] WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J. a kol.: *Regionální rozvoj*. Praha - Linde Praha, a. s. 2008. ISBN 978–80–201–699-0

Elektronické dokumenty:

Oficiální stránky OP:

- [11] *Operační program Doprava* [online] [cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.opd.cz/cz/Zakladni-informace>>
- [12] *Operační program Životní prostředí* [online] [cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.opzp.cz/sekce/16/strucne-o-op-zivotni-prostredi/>>
- [13] *OP Podnikání a inovace* [online] [cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/oppi/>>

- [14] *OP Výzkum a vývoj pro inovace* [online][cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/vavpi>>
- [15] *OP Lidské zdroje a zaměstnanost* [online][cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.esfcr.cz/07-13/oplzz>>
- [16] *OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost* [online] [cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/op-vpk-obdobi-2007-2013>>
- [17] *Integrovaný operační program* [online] [cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/strukturalni-fondy-integrovaný-operacni-program.aspx>
- [18] *OP Technická pomoc* [online] [cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/22ca76b9-61fd-48c6-afda-90e4e9846639/Operacni-program-Technicka-pomoc>>
- [19] *ROP Střední Čechy* [online] [cit. 2010-05-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.ropstrednicechy.cz/>>

Další internetové zdroje

- [20] Český statistický úřad [online] [cit. 2010-04-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/home>>
- [21] *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online] [cit.2010-05-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/zakladni-legislativa-regionalni-politiky-v-cr.html>>
- [22] *Strukturální fondy EU* [online] [cit.2010-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>
- [23] *Národní rozvojový plán ČR 2007 – 13. Strukturální fondy* [online] [cit. 2010-04-02] Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz>>
- [24] *Euroskop* [online] [cit. 2010-02-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.EURoskop.cz/40542/clanek/regionalni-a-strukturalni-politika-evropske-unie/>>
- [25] *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online].[cit. 2010-04-02] Dostupný z WWW: <<http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2006/Narodni-rozvojovy-plan-CR-2007-2013--Budoucnost-pr>>
- [26] *Evropa: Portál Evropské unie* [cit. 2010-02-09]. Dostupný z WWW: <http://ec.EURopa.eu/regional_policy/funds/feder/index_cs.htm>

Seznam obrázků

Obrázek 1- NUTS II a NUTS III v ČR.....	19
Obrázek 2 - Cíle a fondy 2007-13	21
Obrázek 3 – Cíle a priority v ČR v letech 2007- 2013	28
Obrázek 4 - Podíl jednotlivých prioritních os OPŽP	34
Obrázek 5 - Erb města	44
Obrázek 6 - Území Středočeského kraje.....	45
Obrázek 7 - Harmonogram výstavby.....	54
Obrázek 8 - Stav před revitalizací.....	55
Obrázek 9 - Stav po revitalizaci.....	55

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Přehled OP 2007 -2013	31
Tabulka 2 - Rozmístění finančních prostředků na jednotlivé priority ROP NUTS 2 Střední Čechy	42
Tabulka 3- Vazba IPRM na Strategický plán	47
Tabulka 4 - Přehled projektů z IPRM	48
Tabulka 5 - Finanční prostředky	49
Tabulka 6- Přehled poskytnutých dotací MB	53

Seznam grafů

Graf 1 - Procentuální podíl oblastí na celkových výdajích FS v ČR.....	51
Graf 2- Procentní podíl úspěšnosti projektů v letech 2004 - 2006	59

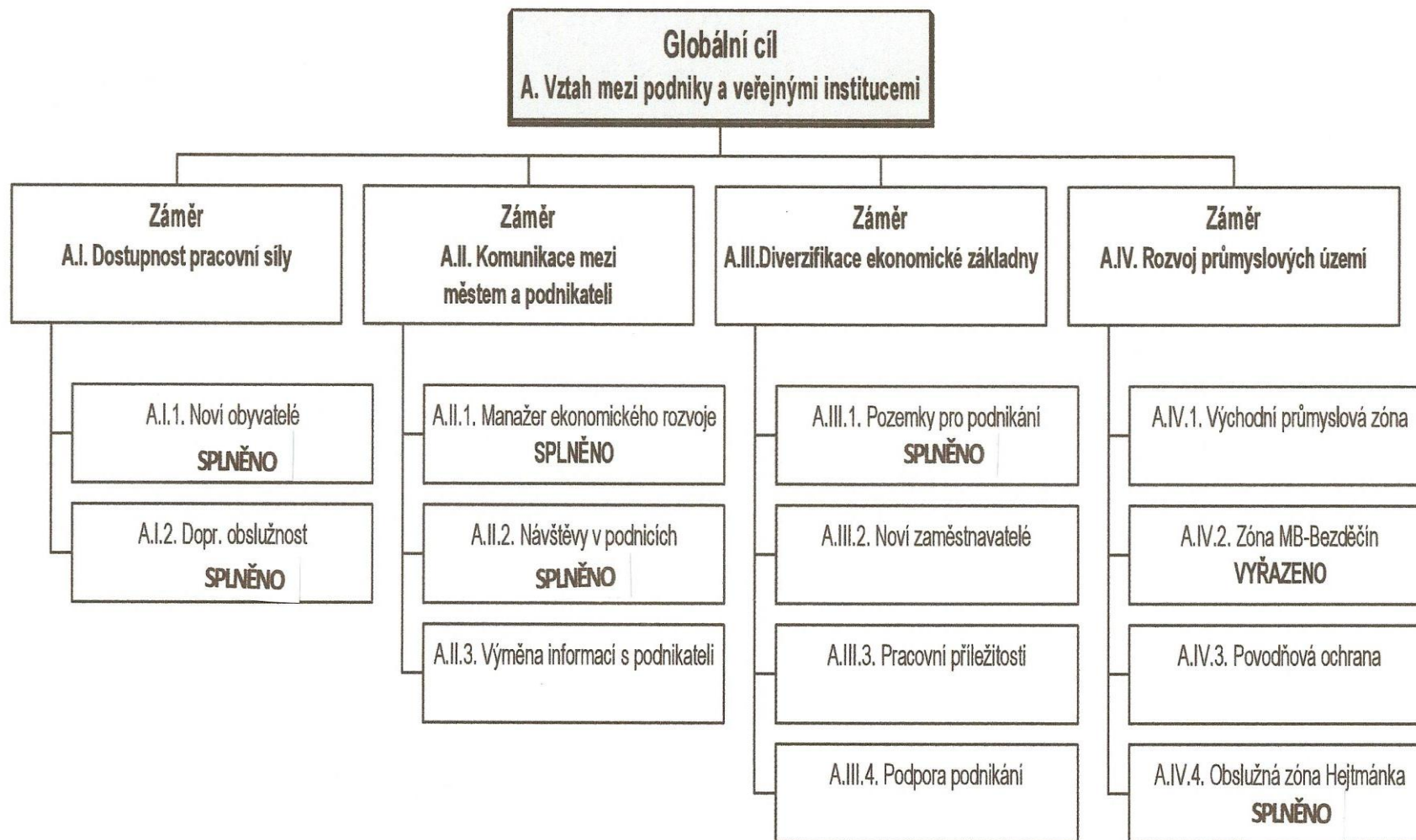
Přílohy

Příloha 1 - Globální cíl A Strategického plánu

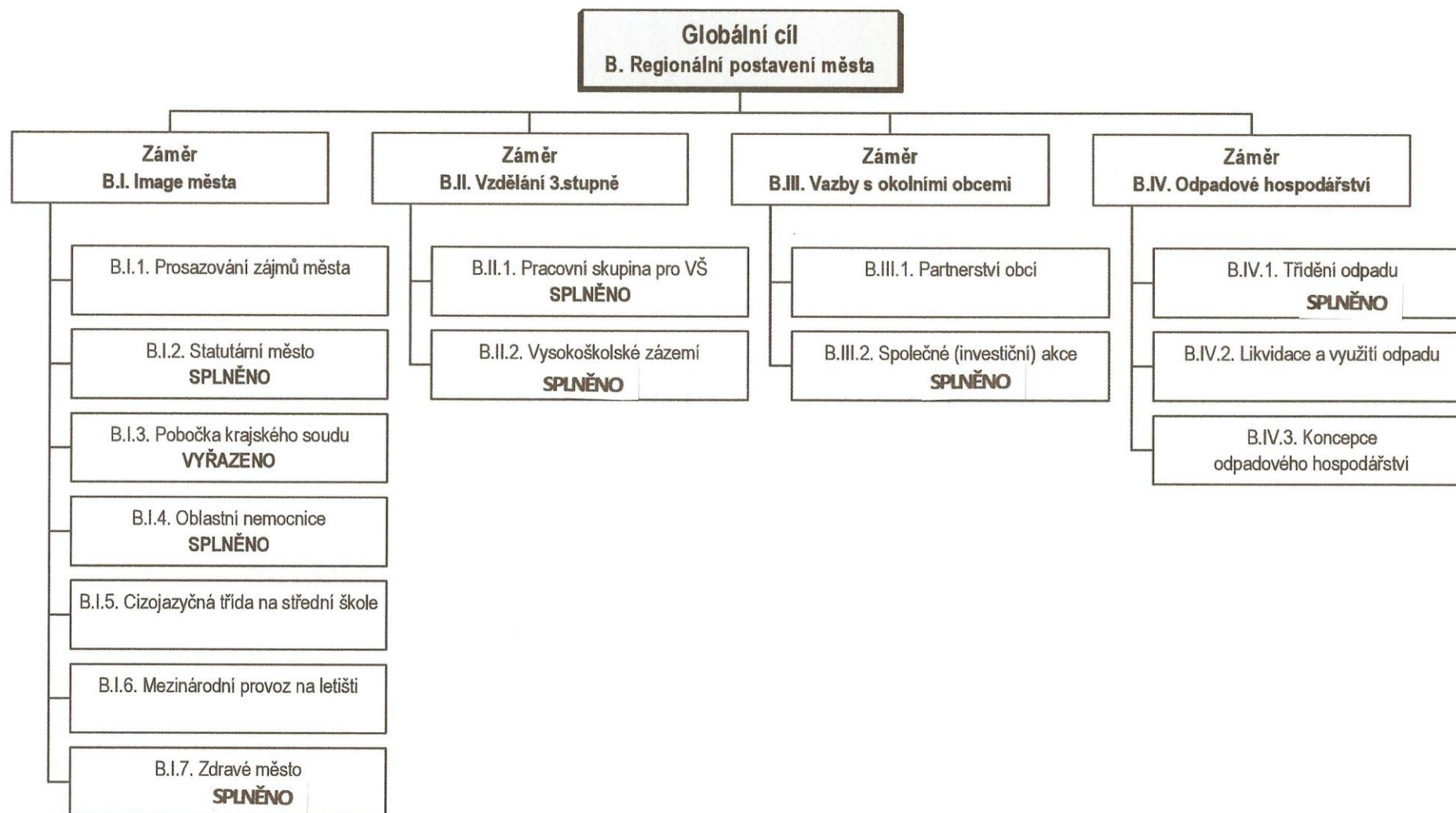
Globální cíl B Strategického plánu

Globální cíl C Strategického plánu

Příloha 1 – Globální cíl A

Příloha 1 – Globální cíl B

Příloha 1 – Globální cíl C

